

HET KOLONIAAL WEEKBLAD

ORGAAN DER VEREENIGING
„OOST EN WEST”

NET LIOMAATSCHAP der Vereeniging bedraagt f5.— 's jaars (minimum) met inbegrip van kosteloze toezending van het Koloniaal Weekblad.

INHOUD: Van het Hoofdbestuur. — Het jaar dat voorbij ging. — Vereeniging Bond van gepensioneerde Burgerlijke Landsdienaren en Locale Ambtenaren in Ned.-Indië. — Bin Saud, Islam's Protector. — Van Week tot Week. — Kunst, Kunstnijverheid en Huislijf. — Pers-overzicht uit de Indische Bladen en Tijdschriften. I. Uit de Europeesche Pers. — II. Uit de Inheemsche en Maleisch-Chineesche Pers. — Oost- en West-Indisch Literatuur-Overzicht. — Suriname. — Curaçao. — Uit den Verren Vreemde. — Nagekomen Berichten. — Van onze Adverteerders. — Berichten der Afdelingen. — Mededeelingen. — In Nederland aangekomen Verlofgangers. — Met pensioen. — Adresveranderingen. — Mutatiestaat van 13 tot 20 Januari 1932.

VAN HET HOOFDBESTUUR.

Officieele mededeeling.

Nederland te Parijs in 1931.
Gedenkboek van de Nederlandsche Deelneming aan de Internationale Koloniale Tentoonstelling.
Uitgave van de Vereeniging „Oost en West”, ten bate van het Steuncomité Parijs.
Onder Redactie van Dr. H. H. Zeijlstra Fzn., lid van het Hoofdbestuur van „Oost en West”.
Reeds hebben hun medewerking toegezegd Mevr. M. C. van Zeggelen en de heeren D. J. Balfourt, Prof. Dr. L. P. le Cosquino de Bussy, Prof. J. C. van Eerde, P. A. J. Moojen, Dr. J. Stroomberg, T. B. Roorda, K. van der Veer, Dr. L. J. van der Waals, Dr. F. C. Wieder, R. Zuyderhoff en G. J. Staal.
Het boek zal worden gedrukt op Kunstdrukpapier en rijk worden geïllustreerd. De prijs zal bedragen f5.— ingenaaid en f6.50 in linnen stempelband.

Het jaar dat voorbij ging.

Ned. Oost- en West-Indië in 1931.

III.

Nadat wij in de beide vorige artikelen stil hebben gestaan bij de positie, welke Nederlandsch-Indië in internationaal verband gedurende het afgelopen jaar heeft ingenomen, — een positie die „hecht en sterk” is gebleken —, is thans het oogenblik gekomen nog iets te zeggen van de veranderingen welke in den eigen kring van het Indische huishouden hebben plaats gehad. Mutaties van min of meer belang vallen ook nu weer te releveeren bij bijna iederen tak van dienst. Indië is altijd het land van mutaties geweest en van de „constante tijdelijke waarnemingen”. Het kwaad der overplaatsingen, — een zéér kostbaar verschijnsel —, heeft jarenlang in onze koloniale samenleving op hevige wijze gewoed. Het afgelopen jaar heeft daarin, weliswaar ook onder den druk van den tijd, verandering gebracht. Ook dit valt als winst te boeken. Het is lang niet altijd in het belang van den dienst gebleken, dat ambtenaren van den eenen hoek van den grooten archipel naar den andere werden verplaatst, maar wél is gebleken, dat die overplaatsingen handen vol geld kostten. Dat gaat in dezen tijd van bezuinigen natuurlijk niet langer. Gelukkig niet!

Uiteraard zijn er mutaties waarop deze beschouwingen niet van toepassing zijn; wij bedoelen die in de hoogere en hoogste legioenen. Daar is, bijvoorbeeld, de mutatie bij het marine-commando. Op den 21sten Januari van het vorige jaar had te Tandjong Priok, aan boord van „De Zeven Provinciën” de ceremonieele overgave plaats van het marinecommandement door vice-admiraal A. ten Broecke Hoekstra aan schoutbij-nacht J. F. Osten, gevolgd door de overgave van het directoraat ten departemente van marine. De gouverneur-generaal bood den scheidenden commandant der zeemacht een afscheidsdiner aan, waaraan 50 genoodigden aanzaten.

Bij de „Personalialia” dient voorts gereleveerd te worden de benoeming van den heer C. A. de Man tot gouverneur van Oost-Java. Aan mr. P. F. Woesthoff, vice-president van het Hooggerichtshof werd, op zijn verzoek, onder dankbetuiging voor zijn langdurige diensten, eervol ontslag verleend. Eveneens op zijn verzoek, werd de burgemeester van Medan eervol ontslagen. D. baron Mackay was als zoodanig sedert 1917 in functie geweest en de Medanners hebben, bij zijn vertrek, op ondubbelzinnige wijze doen blijken, dat zij den arbeid van hun burgemeester gedurende die lange reeks van jaren op hoogen prijs hebben gesteld. Ook de Raad van Indië bleef niet zonder mutaties. De heeren W. P. Hillen en Ch. J. L. M. Welter gingen als leden van den Raad heen en met het vertrek van deze beide „edeleeren” verloor Indië twee mannen van groote verdiensten, die juist in deze tijden noode gemist kunnen worden.

Wanneer wij de gebeurtenissen gedurende het eerste kwartaal van 1931 nog eens onder de loupe nemen, dan moeten wij, — ach, hoevelen werden destijds door het eerste bericht erover pijnlijk getroffen! —, het verdwijnen memoreeren van de Stafmuziek in Batavia. Het corps ging op 1 Februari van het vorige jaar over naar het 20ste bataljon te Batavia.

Ook „Indië in Nederland” leverde in de eerste maanden van het jaar, dat voorbij ging, enkele feiten en gebeurtenissen op, waarbij hier nog even moet worden stilgestaan. Op den 31sten Januari werd in Den Haag opgericht de „Vereeniging Indië-Nederland”, die zich ten doel stelt de bevordering van de harmonische ontwikkeling van de Indië, binnen het Rijksverband en onder Nederlandsche leiding. Tot voorzitter van deze vereeniging werd gekozen het oudlid van den Raad van Indië, de heer A. M. Hens. In den loop van het jaar heeft deze jonge vereeniging herhaaldelijk blijk gegeven van haar welkome activiteit.

Den 3den Maart overleed op 76-jarigen leeftijd de heer mr. A. J. E. A. Bik, een van de oude garde van „Oost en West”. Zoon van het Indische land, voelde hij warm voor de vereeniging en gaf daarvan meermalen blijk. In ons orgaan werd eenige dagen na zijn verscheiden een woord van weemoedige hulde gewijd aan dit verdienstelijke lid, een figuur in den kring van „Oost en West”, die niet zal worden vergeten.

Wanneer wij hier nog even teruggaan naar koloniaal-economisch gebied, dan is het om een zeer belangrijk feit te releveeren uit de jongste geschiedenis van de Indische scheepvaart. Wij bedoelen: het tot stand komen van de lijn, welke de Koninklijke Paketvaart Maatschappij op Zuid-Afrika heeft geopend. De eerste reis op deze lijn werd gemaakt door de „Houtman”, welk schip 18 April j.l. van Batavia vertrok, via Palembang, Mauritius, Reunion naar de havens van Zuid-Afrika, Durban, Port Elisabeth en Kaapstad. Het is een tweemaandelijksche dienst geworden, waarbij ook nog in overweging is genomen een verbinding Hongkong-Saigon-Batavia er in te nemen, tenzij aan een maandelijkschen dienst behoefte bestaat, in welk geval die Noordelijke verbinding wordt losgelaten. Hoofddoel is bevordering van den invoer van Indische producten in Zuid-Afrika, waartoe op de eerste reis monstern van ieder in aanmerking komend Indisch product werden meegenomen en de handel in de gelegenheid werd gesteld, om, in overleg met de handelsvereeningen, vertegenwoordigers mee te zenden.

De directeur van de Ned.-Ind. Escompto-Mij., de heer Sandrock, die in Zuid-Afrika is geboren, maakte sinds jaren, zoowel aldaar als in Indië krachtige propaganda voor de uitbreiding van de handelsrelaties tusschen beide landen, waartoe hij o.a. vele besprekingen met Zuid-Afrikaansche regeeringspersonen en vooraanstaande handelslieden voerde. De totstandkoming van deze rechtstreeksche K.P.M.-verbinding betekende de eerste stap tot vervulling van zijn denkbeelden. Ook de heer Wykeham Price, lid van de firma Tiedeman en Van Kerchem, werkte op zeer krachtige wijze in dezelfde richting mede.

Over deze eerste reis werden in de Z.-Afrikaansche en in de Indische bladen geestdriftig gestelde artikelen opgenomen. Het schitterende initiatief door de K. P. M. in dezen moeilijken tijd genomen, verdiende terecht allen lof. Het bewees, dat er nog altijd mannen zijn van moed en ondernemingsgeest en breeden blik, die, hoe somber het wereldbeeld ook is, wel-overwogen mogelijkheden durven aanvaaten met een zeer groote kans van slagen. Zoolang er nog leidende figuren in Indië zijn, die aldus voor het economisch welzijn waken en het met energie toegepaste middelen trachten te bevorderen, behoeven wij ten aanzien van de toekomst onzer overzeesche gewesten niet te wanhopen.

(Slot volgt.)

ALLE INLICHTINGEN GRATIS!

VRAAGT WONINGGIDS!

VESTIGT U TE HILVERSUM!!

„OLTHOFF'S LANDG- & WONINGBUREAU” LANGESTRAAT 67 TEL. 1763

5295

Leden van „Oost en West”.

Het aangewezen adres voor 1e kwaliteit Melk en Melkproducten is de N.V. Melkinrichting „DE NIEUWE LANDBOUW” 5443
DEN HAAG: SCHEVENINGEN:
N.W. Buitensingel 50 Wassenaarschestr. 127
Telefoon 333855. Telefoon 550363.

Gezondheid is geen luxe!

LADY EGERTON'S nieuwe methode met niet vermoeiende oefeningen voor **SLANKHEID GEZONDHEID** door betere bloedcirculatie.

104 Amalia v. Solmsstraat Den Haag. Tel. 773203. (van 9—1 uur)
PARIS — 7 Rue 5356 Villaret de Joyeuse
LONDEN — CANNES

M. HENSING
VAN HOYTEMASTRAAT 113 - DEN HAAG
Tel. 775284

Specialiteit in:
Roomboter, Hollandsche en buitenland-sche Kaassoorten, fijne Vleeschwaren, 1e klasse Geldersche artikelen. 5327

PRIVÉ DANSLES 5174

DANSINSTITUUT H. J. TIMMER
ARCHIMEDESSTR. 64 Tel. 337007, DEN HAAG

WESSELING & Co.
ACCOUNTANCY EN BELASTINGZAKEN

LEIDEN - ST. AAGTENSTRAAT (h. Steenstr.)
TELEF. 2092 5635

SPAART
 U ONAFHANKELIJK TE WORDEN
NUTSSPAARBANK
 TE 'S-GRAVENHAGE

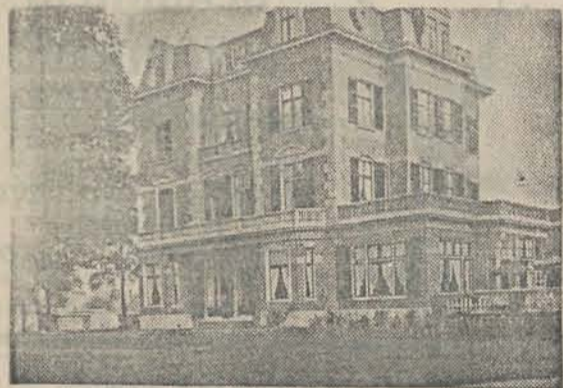

5182

WALDORP=RADIO
 De geheele wereld in Uw huiskamer!
 Vraagt onze gemakkelijke betalings-conditiën. 5346
 Paul Krugerlaan 239-241, Den Haag. - Tel. 333726.

Cat van Hoorst

Groote sortering:
LEDIKANTEN
MATRASSEN
KARPETTEN
LINOLEUM enz.
 en voor de Tropen o.a.
LEDIKANTEN met BALDAKIJK
 Tule voor **KLAMBOES** - Kleurrijke Gordijnstoffen
 Alleen prima kwaliteiten - Lage prijzen
 Den Haag
 In de Jan Hendrikstraat 5149

- HERSTELLINGSOORD -
„Huize Maria Emalia Dorrepaal“
 gelegen even buiten Voorburg in landelijke omgeving met grooten tuin en waterpartij. Uiterst geschikt voor repatrieerenden en herstellenden, die, op advies van een geneesheer, eenigen tijd rust behoeven. Pension f 3.- à f 4.- per dag. Prospectus met alle gewenschte inlichtingen worden, op verzoek, toegezonden door de Directrice: West-Vlietweg 115, Voorburg. 5235

P van den Brul

VEENESTRAAT 15 DEN HAAG
HEEREN- en JONGENSKLEEDING
 Speciale afdeling voor KLEEDING NAAR MAAT
 Stalen, modelboekjes en prijs-courant op aanvraag. 5264

Uitzending van Diners - Specialiteit in Dagschotels
 Het adres voor Ind. families. Diners à f0.90, dagelijks thuisbezorgd in goed verwarmde bussen met Porselein Service. &
v. Halderen - v. Loostraat 98
 Telefoon 556188 5336
 25 jarige ervaring op passagiersschepen

Corsetten voor zware figuren.
 Corsetten voor sport.
 Elastiek 5061
 Corsetten.
 Corselets.
 Buikbanden.
 VRAAGT ONS VAKKUNDIG ADVIES.
MAISON DE RIDDER
 Heerengracht 52a
 Den Haag - Telef. 110957

Maison ARTISTIQUE
 Kanaalweg 45 -- Scheveningen
 -- Telefoon 556329 --
BETERE | GENRE | DAMESKLEEDING
 Mag een onzer U eens de **STALEN-COLLECTIE** en **MODEPLATEN** komen toonen? 5332

HIER APELDOORN!
LANKWARDEN's Waschindustrie
„ORA ET LABOR“

Mevrouw,
 Ons agentschap, gevestigd te A'dam (W.) Vespucistraat 9-13, komt op hieronder aangegeven dagen en plaatsen, met eigen auto's de wasschen afhalen en besorgen.
MAANDAG Amsterdam (Z.), (O.) en (W.), Den Haag, Leiden en Omstreken en tusschenliggende plaatsen tot en met Bennebroek.
DINSDAG Amsterdam (Z.) en (N.), Zaandam, Heemstede, Aerdhout, Bentveld en Zandvoort.
WOENSDAG Amsterdam (C.), (O.) en (W.), Haarlem, Overveen, Bloemendaal, Velsen en IJmuiden.
DONDERDAG Amsterdam (C.), 's-Hage, Leiden en Omstreken en tusschenliggende plaatsen tot en met Bennebroek.
VRIJDAG N.-Amstel en Amstelveen.
 De wasschen zijn met een week retour. Daar wij overtuigd zijn door een goede behandeling der wasch, tegen concurrerende prijzen, U ten volle te kunnen bevredigen, geven wij om U te bewegen een proef te nemen 50 % reductie op de 1e wasch.
 Voor verdere inlichtingen komen wij gaarne even bij U aan. 5314
 Telefoon Interc. Apeldoorn 817
 Telefoon Amsterdam 83532 - Telefoon Leiden 3022
 Telefoon Haarlem 11759 - Telefoon Zandvoort 279
TELEF. DEN HAAG 335086

Er zijn menschen, die liever dwangarbeid verrichten, dan een nieuwe methode aan te nemen. (Maandblad „Succes“).

KLEERMAGERIJ
ANT. DISVELD
 NIEUWE SCHOOLSTRAAT 111 - DEN HAAG
 TELEFOON 115190
 Aanbevolen adres voor leden van „Oost en West“ 5234

C. VAN KAMPEN
 Behangerij - Stoffeenderij
 Verhuizingen 5037
 Badhuisweg - APELDOORN

KAWEE'TJES
HAARLEM

WINDT'S WONINGINRICHTING
 WAGENWEG 146, HAARLEM - Telefoon 14951
 Speciaal adres voor algeheele Woninginrichting
 HET adres voor Indische families. 5366

AMERSFOORT

Industrie- en Huishoudschool, Amersfoort
 Opleiding tot Huishoudkundige. Duur der opleiding 2 j. Leeftijd 17 jaar. Opleiding tot leerares bij het N.O. (Akte N.VII, N.VIII, N.XVII, N.XVIII. Schoolgeld extern f 150.-, intern f 1000.- (schoolgeld inbegrepen). 5629
 De Directrice, C. J. TEN BOSCH.

BANKETBAKKER - KOK
P. GROENHUIZEN-SCHATORJE
 MAISON DE CONFIANCE ET DE 1ER ORDRE 5067
 Utrechtscheweg 53 - Telefoon 336 - Amersfoort
 Speciaal adres voor fijnere Patisserie en uitzending van Diners
 Aanbevolen adres voor leden van Oost en West

AMSTERDAM

Meubelen - Complete Meubileering
Arnold Houtschilt N.V.
 Singel 283 Amsterdam 5633

Hotel-Restaurant „Terminus“
 Warmoesstraat 111, Amsterdam C. Tel. 41836
 50 kamers met stroomend koud en warm water. - Centrale verwarming. 5557

- Verhuur-Inrichting van Luxe Fiat Automobielen -
 - 22660 Telefoonnummers 22669 -
 Speciaal adres voor Toer- en Trouwwerk.
 Garages: Albert Cuypstraat 33-35 en Weesperplein 18.
AMSTERDAM 5480
 Aanbevolen adres voor leden van „Oost en West“.

Aan diegenen in Oost- en West-Indië die nog geen lid zijn onzer Vereeniging.
 De Vereeniging „Oost en West“ onderhoudt den band tusschen Nederland en de Indiën en tracht dien te versterken.
 Zij bevordert de wederzijdsche belangen, zedelijke en stoffelijke.
 Zij neemt stelling tegen invloeden die daarmede in strijd zijn.
 Zij steunt alles wat strekken kan tot handhaving van het Rijksverband.
 Leest het Orgaan, het „Koloniaal Weekblad“ en deelt ons Uwen wensch mede omtrent hetgeen, naar Uwe meening, door de Vereeniging en haar Orgaan alsnog zou kunnen worden verricht voor onze leden in Oost- en West-Indië.
 Meldt U aan voor het lidmaatschap. (Adres Secretariaat: Korte Voorhout 6. Den Haag), of in Ned.-Indië bij den Hoofdvertegenwoordiger te Malang, Bromostraat 9.

Vereeniging Bond van gepensioneerde Burgerlijke Landsdienaren en Locale Ambtenaren in Ned.-Indië

Nederl. Verbond van Koloniale Vereenigingen.

Wij laten hieronder voor onze leden volgen de Statuten en het Huishoudelijk Reglement van het Nederlandsch Verbond van Koloniale Vereenigingen, zooals die in de oprichtings-vergadering van 22 December j.l. zijn aangenomen en vastgesteld.

Statuten.

1. Het Nederlandsch Verbond van Koloniale Vereenigingen is opgericht den 22en December 1931 voor den tijd van 29 jaar.

Zijn zetel is te 's-Gravenhage.

2. Het doel van het Verbond is om op wettige wijze met uitsluiting van een optreden op politiek of godsdienstig terrein:

a. belangstelling te wekken en te onderhouden voor de Overzeesche gewesten van Nederland en hunne geschiedenis;

b. verband te onderhouden met buitenlandsche vereenigingen, die een overeenkomstig doel nastreven, ook om de kennis van Nederlandsche koloniale toestanden in den vreemde te vermeerderen en dezerzijds een beter inzicht te krijgen in de toestanden in vreemde koloniën.

c. de belangen te behartigen van Nederlandsche onderdanen, die in de overzeesche gebieden van Nederland werkzaam zijn of geweest zijn;

3. a. Lid van het Verbond kunnen slechts zijn vereenigingen, die een doel nastreven, dat begrepen kan worden onder de doeleinden, genoemd in artikel 2, of die geheel of grootendeels bestaan uit personen, die in de overzeesche gebieden van Nederland werkzaam zijn of geweest zijn.

b. Begunstigers van het Verbond kunnen zijn allen, die een bij huishoudelijk reglement te bepalen minimum bedrag in de kas van het Verbond storten.

4. a. De algemeene vergadering van het Verbond heeft het recht van beslissing in hoogste instantie over alle aangelegenheden, die het Verbond betreffen behoudens het bepaalde in art. 7. b.

b. Zij is samengesteld uit een aantal afgevaardigden per lid (aangesloten vereenigingen) te bepalen volgens regelen, bij huishoudelijk reglement te stellen naar de grondslagen van het aantal leden van iedere aangesloten vereeniging en van hare bijdrage aan de kas van het Verbond.

c. Het aantal stemmen dat een lid ter algemeene vergadering kan uitbrengen is gelijk aan dat der afgevaardigden, waarop het lid recht heeft, ongeacht het aantal dezer dat ter algemeene vergadering aanwezig is.

d. Stemrecht in de algemeene vergadering, bij monde van een of meer hunner afgevaardigden, hebben leden die ten volle aan hun financiële verplichtingen ten opzichte van het Verbond hebben voldaan.

e. Leden kunnen hun stemrecht delegeren op de wijze, bij huishoudelijk reglement te bepalen.

5. a. De algemeene vergadering verkiest een bestuur, waaronder een voorzitter, naar regelen bij huishoudelijk reglement te stellen.

b. Zij kan aan dat bestuur een deel van hare bevoegdheden delegeren, hetzij bij huishoudelijk reglement, hetzij bij eenvoudig besluit.

c. Zij benoemt een commissie tot onderzoek der geldelijke rekening en verantwoording van het bestuur.

6. a. De algemeene vergadering komt ten minste een maal per jaar bijeen en overigens zoo dikwijls het bestuur dit noodig acht.

b. Op verzoek van ten minste $\frac{1}{4}$ van het aantal leden is het bestuur verplicht een algemeene vergadering bijeen te roepen binnen twee maanden nadat het daartoe strekkende verzoek bij den voorzitter is binnen gekomen.

7. a. De algemeene vergadering beslist over toetreding en roeyering van leden; voor beide handelingen is een meerderheid van $\frac{3}{4}$ noodig.

b. Over toetreding van begunstigers beslist het bestuur in hoogste instantie.

8. De inkomsten van het Verbond bestaan uit: a. bijdragen van leden, telken jare door de algemeene vergadering vast te stellen voor het nieuwe jaar naar den grondslag van het aantal leden van iedere aangesloten vereeniging volgens regelen bij huishoudelijk reglement te stellen;

b. bijdragen van begunstigers;

c. schenkingen, renten van gekweekt vermogen en andere baten.

9. a. Over alle aangelegenheden wordt bij gewone meerderheid van stemmen beslist behoudens de daaromtrent bij deze statuten vastgestelde uitzonderingen.

b. Staking van stemmen beteekent verwerping van het voorgestelde.

c. Waar van meerderheid van stemmen sprake is, wordt daaronder verstaan de voor het betreffende geval vastgestelde meerderheid van het aantal uitgebrachte geldige stemmen; blanco stemmen zijn ongeldig.

10. a. Om wettig te zijn dient de algemeene

vergadering op een door het bestuur vast te stellen agenda tenminste een maand van te voren door den voorzitter in een aanschrijving aan ieder der leden te zijn bijeengeroepen.

b. Alleen omtrent punten voorkomende op de vastgestelde agenda, kan tijdens een vergadering een beslissing worden genomen, tenzij deze met een meerderheid van $\frac{2}{3}$ de agenda uitbreidt.

11. Statuten kunnen alleen worden vastgesteld en gewijzigd met een meerderheid van $\frac{2}{3}$; zij behoeven de wettige goedkeuring om geldig te zijn.

12. Het huishoudelijk reglement mag geen bepalingen bevatten in strijd met deze statuten; vaststelling en wijziging van het huishoudelijk reglement eischt een meerderheid van $\frac{3}{5}$.

13. De voorzitter vertegenwoordigt het Verbond in en buiten rechten.

Voor het voeren van processen, het verkrijgen en vervreemden van roerende en onroerende goederen, voor het aangaan van dadingen, het aanvaarden of verwerpen van schenkingen, erfenissen en legaten, het bezwaren van onroerende goederen met hypotheek, het verpanden der roerende goederen, het beleggen der gelden en het in beleening geven tegen deugdelijk bewijs heeft hij de goedkeuring noodig van het bestuur.

14. Het vereenigingsjaar valt samen met het kalenderjaar.

15. Ontbinding van het Verbond kan slechts geschieden op voorstel van tenminste $\frac{1}{3}$ der leden door een algemeene vergadering, waar tenminste $\frac{2}{3}$ van de leden zijn vertegenwoordigd en met een meerderheid van $\frac{2}{3}$.

Deze vergadering beslist omtrent de bestemming van de bezittingen van het Verbond met inachtneming van art. 1702 B.W.

HUISHOUDELIJK REGLEMENT VAN HET NEDERLANDSCH VERBOND VAN KOLONIALE VEREENIGINGEN.

Van het bestuur (statuten art. 5).

Artikel 1.

1. a. Het bestuur van het Verbond bestaat uit ten minste 10 leden, gekozen door de algemeene vergadering.

b. De bestuursleden hebben drie jaar zitting, ieder jaar treedt $\frac{1}{3}$ gedeelte af volgens rooster op te maken en aan te houden door het bestuur.

c. Zij zijn dadelijk herkiesbaar.

Artikel 2.

De voorzitter en de secretaris worden als zoodanig door de algemeene vergadering gekozen; het bestuur verdeelt onderling de overige functiën, waaronder ten minste één onder-voorzitter.

De secretaris kan tevens penningmeester zijn.

Artikel 3.

a. Het bestuur regelt het optreden en de werkzaamheden van het Verbond en de aanrakingen met buitenlandsche federaties onder nadere goedkeuring van de algemeene vergadering.

b. Het stelt de agenda vast der algemeene vergadering, daarin opnemende de punten die door ieder van de leden mochten zijn voorgebracht.

c. Het maakt de begroting op voor het nieuwe jaar en biedt deze tegelijk met de rekening en verantwoording over het afgelopen jaar en het rapport van de commissie, bedoeld in c. van art. 5 der statuten, ter goedkeuring aan de algemeene vergadering aan.

d. Het geeft vergunning tot het doen van uitgaven binnen de grenzen der begroting.

e. Het beslist omtrent alle punten, waarin niet mocht zijn voorzien bij het huishoudelijk reglement of bij besluit der algemeene vergadering.

f. Het kan een gedeelte zijner bevoegdheden delegeren aan het dagelijksch bestuur.

Artikel 4.

a. Het dagelijksch bestuur (D. B.), bestaande uit 5 leden; waaronder de voorzitter, een onder-voorzitter, de secretaris en de penningmeester wordt door het bestuur aangewezen.

b. Het regelt de dagelijksche werkzaamheden waarvoor het verantwoording schuldig is aan het bestuur.

c. Het stelt de agenda vast van de bestuursvergaderingen; daarin de punten opnemende die door elk der bestuursleden mochten zijn voorgebracht.

d. Het quorum van zijne vergaderingen is drie.

Artikel 5.

a. De voorzitter leidt de vergaderingen van D.B. en bestuur en de algemeene vergadering.

b. Het stelt de agenda vast van de vergaderingen van het D.B., daarbij rekening houdende met de wenschen, door ieder van de leden van het D.B. geuit.

c. Bij ontstentenis wordt hij vervangen door den onder-voorzitter van het D.B.

Artikel 6.

a. Vergaderingen van het bestuur hebben plaats zoo dikwijls de voorzitter of het D.B. dit noodig achten en op verzoek van tenminste $\frac{1}{4}$ deel der bestuursleden binnen een maand, nadat dit verzoek bij den voorzitter is ingekomen.

b. Om wettige besluiten te nemen dient een bestuursvergadering tenminste de helft van het aantal bestuursleden te tellen.

Artikel 7.

a. De secretaris voert de correspondentie in overleg met den voorzitter of diens vervanger; wiens onderteekening is vereischt voor alle stukken, waarvoor deze dit noodig acht.

b. De secretaris houdt de notulen van alle vergaderingen, in dit reglement genoemd, welke notulen op de eerstvolgende vergadering van hetzelfde lichaam ter goedkeuring worden aangeboden.

Artikel 8.

De penningmeester administreert de gelden en is daarvoor verantwoording schuldig aan het D.B.

Van de afgevaardigden (statuten art. 4).

Artikel 9.

a. Telken jare stelt de algemeene vergadering het aantal afgevaardigden vast, waarop ieder lid recht heeft; dat aantal geldt van het oogenblik af, waarop de algemeene vergadering, die het vaststelde, wordt gesloten.

b. Dat aantal bedraagt tenminste één en ten hoogste vijf voor ieder lid.

c. Leden, die ingevolge art. 11 sub d. meer dan f 5.— moeten bijdragen aan de kas van het Verbond, hebben recht op één afgevaardigde meer voor ieder verschuldigd vol bedrag van f 30.— boven dat van f 15.— met in achtneming van het bepaalde in art. 11 sub e.

d. Voor den aanvang van iedere algemeene vergadering dient ieder lid aan den voorzitter schriftelijk de namen mede te deelen van zijn afgevaardigden; de richtige mededeeling daarvan geldt hun als geloofsbrief.

Van delegatie van stemrecht (statuten art. 4 e).

Artikel 10.

a. Delegatie van stemrecht door een lid aan een afgevaardigde van een ander lid kan slechts geschieden bij schriftelijke machtiging, gegeven door het daartoe bevoegde orgaan van de delegerende vereeniging.

b. De afgevaardigden van één lid kunnen tezamen niet meer dan zes stemmen bij delegatie uitbrengen; het overdragen van gedelegeerde stemmen aan een derde lid of diens afgevaardigden is niet geoorloofd.

Van de bijdragen aan de kas van het Verbond (statuten art 8 a).

Artikel 11.

a. Bij zijn toetreden tot het Verbond betaalt ieder lid een intree-geld van f 15.—.

b. De jaarlijksche bijdragen van ieder lid aan de kas van het Verbond worden telken jare voor het nieuwe jaar door de algemeene vergadering bepaald tegelijk met het aantal der afgevaardigden.

c. Daartoe zal ieder lid jaarlijks voor een door het D.B. te bepalen datum een opgave van het aantal zijner leden bij den voorzitter indienen.

d. De bijdragen worden bepaald naar den volgende maatstaf.

Voor een vereeniging met

100 of minder leden	f 15.—
meer dan 100 tot 200 v. elke 20 leden	(of deel) f 1.— daarboven tot f 20.—
meer dan 200 tot 400 v. elke 20 leden	(of deel) f 0.90 daarboven tot f 29.—
meer dan 400 tot 600 v. elke 20 leden	(of deel) f 0.80 daarboven tot f 37.—
meer dan 600 tot 800 v. elke 20 leden	(of deel) f 0.70 daarboven tot f 44.—
meer dan 800 tot 1000 v. elke 20 leden	(of deel) f 0.60 daarboven tot f 50.—
meer dan 1000 tot 1400 v. elke 20 leden	(of deel) f 0.50 daarboven tot f 60.—
meer dan 1400	voor elke 20 leden
	(of deel) f 0.40 daarboven tot
	een maximumbedrag der bijdrage van f 135.—

(recht gevende op 5 afgevaardigden en wat een ledental van ruim 5100 beteekent).

e. Wanneer de bijdrage van een lid volgens bovenstaanden maatstaf, zoo groot is, dat aan het in art. 9 c. van het Huishoudelijk Reglement genoemde bedrag van f 30.— minder dan de helft ontbreekt, om het aantal afgevaardigden van dat lid met één te doen toenemen, kan dit lid zijn bijdrage met dit ontbrekende deel aanvullen.

f. Het bestuur kan aan leden, die aannemelijk maken dat zij volgens lid d bepaalde bijdragen bezwaarlijk kunnen opbrengen, vermindering van die bijdrage toestaan zonder dat daardoor het aantal afgevaardigden en stemmen van dat lid ter algemeene vergadering wordt aangetast.

Van begunstigers (statuten art 3 b.).

Artikel 12.

Begunstigers zijn natuurlijk personen, die tenminste f 10.— en lichamen, die tenminste f 50.— als jaarlijksche bijdrage aan de kas van het Verbond schenken.

Door een bijdrage in eens van f 100.— kan een natuurlijk persoon begunstiger voor zijn leven worden.

H. BONEFAAS
Batavia - Bandoeng
Den Haag, Plein 18

UITZETTEN voor INDIË vanaf f 100.—
HUWELIJKS-UITZETTEN " f 100.—

BEDLAKENS voor Holland:
Effen 150 x 235 / 1.73 5282
Feston " x " " 1.98
2 Ajour " x " " 1.88

BEDLAKENS voor Indië:
1 Pers. Effen / 3.40 2 Pers. / 4.70
1 " Feston " 4.60 " " 5.70
1 " 2 Ajour " 4.60 2 " " 5.70

SLOOPEN en GOELINGS vanaf 59 cent.

„Handelsschool voor de praktijk“
De overgang van school naar kantoor.
Eenjarige Dag- en Avondschool.
Stenografie . . . f 10.— per cursus van 3 maanden
Machineschrijven f 10.— per cursus van 3 maanden
Aanmelding van leerlingen dagelijks. 5237
Laan van Meerdervoort 650
TELEFOON 338202.

KENNISGEVING
Het Café-Restaurant
„'T GOUDEN HOOFD“
GROENMARKT — DEN HAAG
is vanaf 1 OCTOBER jl. onder nieuwe Directie van
A. WESTERGAARD (v.h. Restaurateur R'sche Lloyd)
HEINEKEN'S BIEREN 5271

**'s-Gravenhaagsche
Zwem- en Badinrichting**
Mauritskade — Telef. 113030
Twee afzonderlijke zwembassins voor dames en
heeren den geheelen dag goepend. — Russische-,
Turksche-, Electr. Licht-, Electr. Kuip-, Douche en
Geneeskundige Baden.
— Tarief gratis op aanvraag — 5107

Japon- of Mantelstoffen nodig?
Alleen bij:
S. J. DE GROOT
Wagenstraat 48a — Telef. 115177
Hobbemastraat 47 — Telef. 331601
DEN HAAG 5257

DANSINSTITUUT
P. WILDSCHUT
KROMME NIEUWE GRACHT 48 — TELEF. 16079
UTRECHT 5165

OUDE JENEVER

VAN BERCKEL & Co., Dofft

5590

Bin Saud, Islam's Protector.

Het wereldbelang van Arabië.

Om de grondprincipes te begrijpen van den godsdienst der Moslim-wereld is het noodig de politieke verwickelingen na te gaan, welke geleid hebben tot de schepping van het tweede Wahabieten Rijk. In het huidige tijdperk, nu het land van den vroegeren Protector van het Geloof onmiskenbaar agnostisch is, nu in Egypte, dat zich kan beroepen op de beroemdste Moslim Universiteit, krachtige stroomingen zich ontwikkelen strijdig met het geloof, en nu verder in het Oosten — met name in Britsch Indië, maar ook elders — de geloovigen van het rechte pad worden afgeleid door politieke agitatoren, is een studie van de omstandigheden en mogelijkheden in het eene land ter wereld, waar de Islam nog op onvervalschte wijze den boventoon voert, van het grootste belang voor staatslieden die op de een of andere wijze te maken hebben met Islamietische vraagstukken en bevolkingsgroepen.

De geografische ligging van Arabië, de merkwaardige banden van godsdienst en bloedverwantschap, welke dit land verbinden met Azië, Afrika en een niet onbelangrijk gedeelte van Europa, maken het tot vitale factor met het oog op de toekomstige ontwikkeling van dat gedeelte van de wereld, en zijn invloed op het geheele terrein van internationale betrekkingen. Wanneer men zich realiseert, dat dit Wahabieten Koninkrijk derhalve van invloed is in landen, die zoover van elkander liggen als Marokko en Nederlandsch-Indië, dan behoeft de hierboven neergeschreven bewering niet nader gemotiveerd te worden en dan is het begrijpelijk, dat meer dan gewone aandacht besteed moet worden aan een boekwerk, getiteld „Arabia“, van de hand van H. St. J. B. Philby, dat eenigen tijd geleden het licht zag en dat ons dezer dagen in handen kwam.

Philby die in zekeren zin veel gelijkenis vertoont met den befaamden Kolonel Lawrence, de ongekroonde Koning van Arabië, is onlangs tot den Islam overgegaan en dat is de reden dat, hoewel zijn werk over het geheel genomen neutraal en zeer belangwekkend is, er ook passages in voorkomen, welke duidelijk het kenmerk dragen van zijn jongsten godsdienst-overgang. Daar is bijvoorbeeld de kwestie van het Khalifaat, welke jaren geleden zooveel zorgen baarde aan Lloyd George en zijn medebestuurders. Philby wijst er met nadruk op, dat de titel van Khalief op het oogenblik niet meer gebruikt mag worden, totdat er een heerscher zal ontstaan, die in staat is het volk van den Profeet over de geheele wereld te verdedigen en beschermen. Dit is uiteraard niet vrij van overdrijving, al kan men een dergelijke bewering vergeven in het geval van den bekeerden Philby.

Hoogstens zou men kunnen verklaren, dat een Khalief in staat moet zijn de Heilige Plaatsen van den Islam te verdedigen, en aangezien het Midden Oosten op het oogenblik politiek zeer verdeeld is, kan een dergelijke macht niet aan één enkel persoon worden toegekend. Wanneer men echter den titel Khalief zou willen toekennen aan de meest prominente figuur onder de Islametische heerschers, Ibn Saud, Koning van Nejd en Hoofd van de Wahabieten, die bovendien thans reeds aan verschillende eischen voldoet, aangezien hij beschermers en verdediger is van de Heilige Stad Mekka en verdediger van zijn geloof, in het land, waar dit zijn oorsprong vond.

Ibn Saud, om hem den korteren naam te geven, waaronder hij meer bekend is, is inderdaad een der meest merkwaardige mannen van den tegenwoordigen tijd. Het is den heerscher van een kleine natie niet dikwijls gegeven, door karaktergrootheid alleen, in den korten tijd van tien jaren tot tweemaal toe de politiek van een groote Mogendheid onderste boven te gooien en toch met diezelfde Mogendheid op vriendschappelijken voet te blijven verkeerden. Toen gedurende den oorlog Ibn Saud na geruimen tijd gesubsidieerd te zijn geweest door Engeland — zich eensklaps onafhankelijk verklaarde en den protégé van Engeland, Koning Hoesein versloeg, konden de Britsche staatslieden niet veel anders doen dan de overbrenging van Hoesein naar Cyprus berustend toe te laten. Deze affaire werd ten slotte in 1919 geheel afgewikkeld.

Maar in 1929 bracht de revolutie van Faizul-Duwish aan de grenzen van Iraq en Nejd de Royal Air Force in eerstgenoemd land in actie en opnieuw kwamen Groot Brittannië en Ibn Saud tegenover elkander te staan. Ibn Saud slaagde er ten slotte in de rebellen te verslaan, terwijl Engeland — door schade en schande wijs geworden — zich min of meer afzijdig hield, en ten slotte uit eigenbelang de maatregelen trof voor een samenkomst tusschen Koning Faizul en Koning Ibn Saud, aan boord van een Britsch oorlogsschip. Het verdrag tusschen Iraq en Nejd werd op 10 Maart ondertekend te Bagdad, een gebeurtenis van internationaal belang, welke de consolidatie beteekende van twee naburige en machtige Arabische Koninkrijken.

Philby, in de geschiedenis terugrijpende, vraagt zich af, waarom men Ibn Saud niet reeds veel vroeger in de gelegenheid stelde voor het voetlicht te treden. Hij gaat zelfs verder door te verklaren, dat wanneer de Britsche regering op aandringen van Kolonel Lawrence zich niet had laten overhalen „op het verkeerde paard te zetten“, Ibn Saud van Iraq

**Mijnhardt's
Laxeertabletten**

regelen zonder Kramp of Pijn. 5492
Doos 60 ct. Bij Apoth. en Drogisten.

een werkelijk Arabisch koninkrijk zou hebben gemaakt; hetgeen in groote mate de oplossing van het gecompliceerde Mohamedaansche probleem, dat Groot Brittannië op het oogenblik onder de oogen heeft te zien, dichterbij zou hebben gebracht. Niettemin heeft Engeland reeds veel gewonnen door het feit van Ibn Saud's onbetwiste heerschappij in Arabië, in vriendschappelijke relatie met Iraq, en in gewaardeerde vriendschap met Engeland. Men vergeete deze omstandigheid niet, wanneer men in dit verband het vraagstuk van Palestina bekijkt en de wijze, waarop Engeland zijn politiek ten opzichte van het Joodsche Nationale Tehuis voert. Na het bovenstaande begrijpt men dat de vriendschap der Arabieren voor Engeland van vitaal belang is.

Philby zou tekort schieten in zijn taak van pas-bekeerd Islamiet, wanneer hij in zijn boek niet nadrukkelijk naar voren bracht, dat er nog veel gedaan moet worden. In dit opzicht is zijn critiek op de Britsche politiek het citeeren waard.

„... Arabië kan nimmer waarachtig groot worden, zoolang een vreemde Mogendheid, materieel zoo sterk dat iedere mogelijkheid van een ernstige uitdaging uitgesloten is, bijna iedere poort bezet welke doorgang verleent uit zijn woestijnen naar de wereld en nadrukkelijk „centrifugal tendencies“ aanmoedigt aan de zijde van kleine groepen, wier belangen, economisch zoowel als politiek, gelegen zijn in een nauwer verband met het hart van Arabië en met den heerscher, die niet slechts de grootste Arabier van zijn tijd is maar boven de Arabische wereld uitsteekt, als geen individueel heerscher gedaan heeft sinds de dagen der orthodoxe Khaliefs. Het is in nauwe samenwerking met Ibn Saud en met hem alleen, dat Groot Brittannië thans zijn uiteindelijke, en misschien permanente, bijdrage kan leveren tot de ontwaking van Arabië uit zijn slaap van vele eeuwen, en aldus de kroon zetten op het groote werk, waarmede men Engeland steeds vereenzelvigd“.

De verovering van Mekka door de Wahabieten veroorzaakte eertijds onder de geloovigen de grootste ongerustheid, omdat men verwachtte dat de overwinnaars hun meedoogenloos puritanisme zouden toepassen op de heiligste plaatsen van Mekka. Deze vrees is ongegrond gebleken, integendeel, het Wahabieten bestuur heeft de pelgrims gered van vele gevaren, welke door zijn voorgangers berustend als een noodzakelijk kwaad werden beschouwd, en de wegen naar Mekka zijn thans vrij van de straitschuimers, die door de wereld berucht waren, dank zij het krachtige bewind van Ibn Saud.

Wij herhalen, dat wanneer de titel van Khalief nog eens zou worden toegepast, geen man er meer recht op zou hebben, dan Ibn Saud.
(Javabode). OBSERVER.

Van Week tot Week.

Van Maandag 11 tot Zondag 17 Januari.

In de Kon. Kunstzaal Kleykamp, Den Haag, wordt een tentoonstelling gehouden van kunstwerken van de hand van H. M. de Koningin, ten bate van hulpbehoevende artisten.

De Ned.-Ind. Regeering roept de medewerking van de diensthooften in tot vermindering van de reiskosten in 1932 met 20 pCt.

In den Volksraad heeft de bespreking van de ontwerp-ordonnantie inzake ongewenschte geldinzameling plaats gehad. Daarna ving de Volksraad de bespreking aan van de Inheemsche rechtspraak.

In het college van Gedelegeerden v. d. Volksraad, is de behandeling begonnen van de voorgestelde wijzigingen van het Reglement op het Europeesch onderwijs, waarbij de regeling van de formatie voortaan aan de uitvoerende macht wordt overgelaten.

Naar verhuud, zou de regeering aan den Volksraad een schema hebben voorgelegd voor salariskorting, waarin o.a. aanzienlijke kortingen worden voorgesteld op de salarissen van de leden van het College van Gedelegeerden. Het schema omvat vermindering van het zittingsgeld van leden van f 30 tot voor niet-ambtenaren f 20 per dag en voor ambtenaren f 10 per dag, en verlaging van de toelage voor de leden van het Coll. v. Gedeel. van f 1000 tot f 250 p. m. De regeering verwacht hiervan een bezuiniging van f 103.000 op de zittingsgelden per jaar, terwijl, met nog andere bezuinigingen, f 317.000 op de f 1.000.000 aan uitgaven voor den Volksraad te besparen zal zijn.

Dank zij de uitstekende werking van de geheime telefonie tusschen Nederland en Indië maken beide regeeringen meer en meer van deze radio-verbinding gebruik om overleg te plegen langs telefonischen weg, in het bijzonder met het oog op de rubbersituatie, de tinconferenties, de zittingen van den Volksraad en de op korten termijn in te voeren bezuinigingen.

Stevens, de voorzitter van de Malay Rubber Planters Cy., heeft in de jaarlijksche vergadering van aandeelhouders verklaard, dat de huidige toestand der rubbercultuur naar zijn meening hoofdzakelijk geweten moet worden aan de dwaze restrictie (Stevenson), welke leidde tot het handhaven van een oeconomisch niet te rechtvaardigen hoogen prijs en tot het beplanten van duizenden acres, welke nooit voor de rubber hadden moeten worden bestemd. Een groot deel der rubbercultuur schreeuwt om restrictie en wil die rubberlanden, waarop men nooit had moeten planten, kunstmatig in stand houden.

Een der aandeelhouders gaf als zijn meening te kennen, dat het voor de rubbercultuur een goed ding was, dat niet ieder het met den voorzitter eens is.

De gemeenteraad besloot tot toepassing van een tijdelijke crisiskorting op de inkomsten der gemeenteambtenaren van Batavia en tot verlaging van de arbeidsloonen.

De Engelsche kruiser Kent wordt van 27 dezer tot 2 Februari te Tandjong Priok verwacht met admiraal Sir William Kelly, commandant-in-chieff van het China-station.

Het autoverkeer op Bali tusschen Tabanan en Djembrana is hersteld. De weggeslagen bruggen zijn vervangen door houten bruggen, behalve over de Baleanrivier, waar het verkeer door een veerpont wordt onderhouden. Op de reede van Boeleng is het nog onstuimig.

Het totaal der in 1931 van de O. K. S. teruggezonden koelies bedroeg voor het emigrantenbureau der Avros 60,327.

De K. P. M. stelde op verzoek van den commandant van het Leger des Heils het oude kantoorgebouw aan de Sluisbrug ter beschikking van het L. d. H. voor de inrichting van een tehuis voor socialen arbeid met 100 bedden.

De G.-G. schonk spontaan de eerste duizend gulden voor de inrichting. Vooraanstaande stadgenooten hebben een comité van bijstand gevormd.

Het Moluksch Politiek Verbond maakt bekend, dat het zeer sympathiek staat tegenover het denkbeeld van verlening van grondrechten aan Indo-Europeanen.

Men verneemt van het Comité Ponden-Leeningen Ned.-Indië, dat het door den rechter, zoonoodig tot in hoogste instantie zal laten uitmaken, welke de verplichting van Nederl.-Indië is t. a. v. betaling van coupon en hoofdsom der ponden-leeningen.

De heer Trip is in de plaats van den heer Vissering tot Nederlandsch lid van den raad van beheer der B. I. B. te Basel gekozen.

Het verluidd, dat de heer Jonckheer, die door de V. I. S. P. werd uitgezonden als suikeradviseur, zal worden toegevoegd aan de Soerabajasche V. J. P. commissie, zoodat thans weer twee adviseurs aanwezig zijn.

Nader kan worden medegedeeld dat de commissie tot reorganisatie van de V. I. S. P. bestaat uit de leden van het dagelijksch bestuur: Ned. Handel Mij. (voorz.), H. V. A. (onder-voorz.), Koloniale Bank, Cultuurm. der Vorstenlanden en mr. Hartman, uit vier leden van het hoofdbestuur: de heeren Eschauzier (Suiker Unie), van Hoboken Jr. (Anemaet), Kuiper (Coster van Voorhout) en Stibbe (Int. Cred. en Handelsver. Rotterdam) en de volgende gewone leden van deze organisatie: Verwey (Mirandolle Voute), de Vogel (Kadhipaten c.s.) en vermoedelijk nog den heer van Riemsdijk (Tjomal c.s.), die echter op het oogenblik in het buitenland vertoeft en dezer dagen terugver-

wacht wordt. De commissie kan nog verdere leden kiezen en denklijk zullen later nog wel enkele anderen daarin worden benoemd.

De aandacht wordt er op gevestigd, dat de Ned.-Ind. Landbouw op deze lijst ontbreekt.

Berichtgeving hoofdzakelijk ontleend aan Aneta en de N. R. Ct.

Kunst, Kunstnijverheid en Huisvlijt

Toradja-volkskunst bij „Boeatan”.

In de toonkamers van „Boeatan”, Heulstraat 19 te 's-Gravenhage, is thans een kleine, maar zeer interessante tentoonstelling te zien van verschillende vormen van Volkskunst bij de Toradja's van midden-Celebes.

Voor het groote uitstalraam aan de straat ziet men links de kleedingstukken voor feestelijke gelegenheden en rechts die eener complete gevechtsuitrusting, bestaande uit een eenvoudig soort buisje, van stevig leder vervaardigd, waarbij alleen het gebruikelijke geiteharen voorschootje aan den gordel ontbreekt, dezelfde versiering, welke ook de schotten boven hun Kilt dragen. Eigenaardig is ook de behaarde apenhuid, die de rugbedekking vormt.

Tegen den wand daarnaast hangt een mooischild van leder, met bruinroode geometrische figuurteekening versierd, welke aantoonde, dat ook deze inboorlingen een kunstzinnig gevoel voor decoratieve vlakvulling bezitten. En niet alleen bij vorm en afwerking hunner wapens, maar ook bij die hunner huishoudelijke gebruiksvoorwerpen en kleinnoodien, komt de hun aangeboren sierkunst tot uiting.

Dit weten wij mede uit de reisbeschrijvingen met de vele fotografische afbeeldingen van de Gebroeders Sarassin en die van Professor Albert Grubauer, onder den eigenaardigen titel: „Unter Kopfjägern en Central Celebes”, ofschoon schrijver, zooals hij zelf bekent, bij de Toradja's nooit heeft durven informeren naar het koppensnellen, uit vrees door hen te worden aangezien voor een spion der regeering, die deze menschenjacht ten strengste verbiedt. De sierlijke lans en zwaarden met zeer mooi, uit hoorn gesneden, handvatten, vaak in den vorm van een opengesperde krokodillenmuil, leggen nog duidelijk getuigenis af van hunne moorddadige rooftochten, welke echter zekerlijk wel verminderden, sedert zij onder den invloed van het zedenverzachtende Christendom zijn gekomen.

Het bamboesnijwerk der Toradja's doet, ofschoon van geheel ander karakter, niet voor dat der Timoreezen onder, zooals men kan bewonderen aan de kokers voor verschillende doeleinde bestemd: de kleinste tot berging van tabak of kalk, bij het betelkauwen benodigd, de grotere om te dienen als pijp of fluit. Deze laatste zal wel door de zending uit de Minahassa zijn ingevoerd, doch vond er spoedig gereede navolging. De fijn-ingesneden en daarna zwart gemaakte sierteekening is veelal geometrisch en verdeeld in rechthoekige vakken, van elkander gescheiden door intarso's van zwarte palmbladnerven.

Niet minder fraai is het vlechtwerk, zowel het grovere soort in den vorm van draagmanden, als de fijnere voor zitmaten en doozen tot berging o.a. van sirih-benodigdheden, waarbij veelal, evenals op de Sangi- en Talant-eilanden, de prachtig gele orchideestengels (alami) het meest gezocht materiaal levert, in combinatie met donkerrood, paars of groen gekleurde biezen.

Hoe allerliefst zijn die doosjes, uit Kolaka afkomstig!

Zooals eerst sedert enkele jaren bekend is — bovengenoemde schrijvers vermeldden het niet — kennen de Toradja's zowel de batik-, als de ikat-bewerking.

Het middelste gedeelte van den hoofddoek, het groote, tegen den linkerwand van Boeatan's uitstalraam hangend weefsel, dat door zijn veelkleurigheid aan een vlag doet denken, is een grove, typisch Toradjaansche batik, waarvan de wit uitgespaarde figuren op den indigo-blauwen achtergrond aan het decoratief Arabische schrift herinneren.

Zou het uitsparings-procédé, evenals bij de Bantamsche Kain Simboet, door oplegging van kleefrijstap, met behulp van een bamboekwastje, zijn geschied? Of is ook het gebruik van tjanting en bijenwas er bekend? Mocht dit laatste het geval zijn, dat weten zij er zich zeker nog lang niet zoo doeltreffend van te bedienen, als de Javaansche vrouwen, die dan ook in deze kunst sinds eeuwen, verreweg de meest uitmuntenden der geheele wereld zijn. Dat de Toradja's 't daarentegen op ikat-gebied reeds zeer ver hebben gebracht, bewijst onderstaande foto van een uit Galoempang afkomstige, groote vierkante doek, van vrij grove, eigen gewonnen en gesponnen, ongebleekt katoen. De gekatte geometrische figuren, zijn zoo zuiver op de draden afgebonden geweest en daarna zoo nauwkeurig aansluitend geweven, als nergens anders bij inheemsche handweefsels in den Archipel het geval is.

KLEEDING
MEUBELEN
TAPYTEN enz.

in 12 MAANDEN zeer discrete behandeling

DE Centrale Warenmagazijnen
N.Z. VOORBURGWAL 312 - AMSTERDAM

Verbindingen te Den Haag - Rotterdam - Utrecht
— Levering door geheel Nederland — 5579

Prins Mauritschool der Ned. Herv. Gemeente RESEDA STRAAT 26 - DEN HAAG

School voor L.O. met 7 leerjaren
Opleiding H.B.S., Gymnasium e.d. in 6 of desgewenscht in 7 jaar
Cursussen in Fransch, Duitsch, Engelsch en Handenarbeid

528

De Indische Fijnproever

kan alleen smakelijk vinden de origineele
OBLIES, (Kwee Semprong)
welke verkrijgbaar zijn in blikjes van 25 stuks à f 0.60
per blikje, van 5187

G. J. GERRITSEN
VALKENBOSCHLAAN 352, DEN HAAG — Tel. 332807

5125

PAEDOLOGISCH INSTITUUT VALERIUSPLEIN 11 AMSTERDAM

INRICHTING VOOR OBSERVATIE
VAN MOEILIJKE en ACHTERLIJKE
— JONGENS —

Geeft na 4—8 weken observatie paedologisch advies aan ouders of voogden omtrent geplaatste pupillen 5108

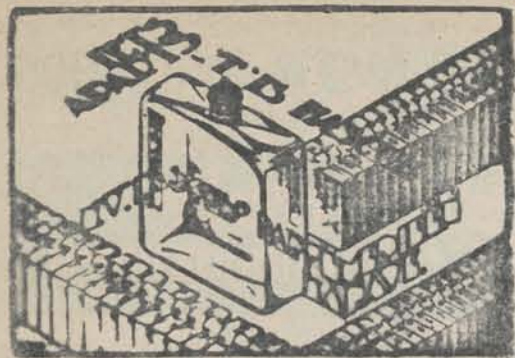
Directeur: Prof. Dr. J. Waterink
Medisch adviseur: Prof. Dr. L. v. d. Horst
Verpleeggeld f 3.50 — f 4.50 per dag

GRENDSEL'S
BOUW- EN WONINGBUREAU
Bilderdijkstraan 37, Rijswijk Z.-H.
Telef. 118897

Gedipl. Beëd. Makelaar 5044
HET WONINGBUREAU VOOR RIJSWIJK EN OMSTREKEN

UITZENDING VAN DINERS
L. S. Stelt U prijs op een goed bereid diner?
Bestelt Uw maaltijden dan bij: 5297
FIRMA H. J. LOS Telefoon 556389
b. g. g. 555345
— Berkenboschblokstraat 2, Scheveningen —
Vlugge bediening. Concurrerende prijzen.

VEREENIGDE OCTROOIBUREAUX
BEËFDIGDE OCTROOIBEZORGRS
H. J. KOOY - Ir. H. J. J. WEURMAN
BEZUIDENHOUT 69 'S-GRAVENHAGE
TELEFOON 772080 772081 772082
AANVRAGEN VAN OCTROOIEEN VOOR UITVINDINGEN EN DEPONEEREN VAN HANDFLS- FN FABRIEKSMERKEN IN ALLE LANDEN. 5204

606

Leden van „Oost en West”
Het aangewezen adres voor Uw
MEUBILEERINGEN
IS **H. MEULDIJK**

Den Haag, Apeldoornschelaan 24-34
Telefoon 391872 5330

Alles prima eigen stoffeerwerk
— met garantie —

Steeds de grootste sortering voorradig

Dansinstituut v.d. Zanden

SCHIEDAMSCHESINGEL 103 B-105 B - ROTTERDAM
TELEFOON 51565 5591

Een der goede adressen voor Indische verlofgangers.

INSTITUUT HOMMES

BYZ. HOOGERE BURGERSCHOOL A.5 J.C.

HOOG ZAND

TWEE GERENOMMEERDE INTERNATEN.
PRIMA INDISCHE REFERENTIES.

5350

J. M. MEERTENS

EFFECTEN EN ADMINISTRATIES
PASSAGE 82 - DEN HAAG

TELEFOON 115384 5292

STOFZUIGERS.

Speciale op ruiming van eenige merken als PROTOS f70.-, VAMPYR f55.-, APOLLO f20.-, OCOMOBIEL f75.-, REGINA f60.-, EXCELSIOR f45.-, ELECTROLUX op slee f47.0 HAMILTON-BEACH f110.- en NIFISK f55.-, HOOVER f95.- en anderen met een jaar garantie.

5219

Het Stofzuigerhuis J. C. A. SCHRAMADE
Alléén VAILLANTLAAN 235 - Tel. 334401

Geopend tot 9 uur. Zaterdag 11 uur.

GEVESTIGD:

Dr. J. W. POSER
ARTS

5365

VOOR

TROPISCHE ZIEKTEN
OVERVEEN (Haarlem)

Wij verhuren Auto's zonder chauffeur

Uitsluitend nieuwe wagens, per dag, week of maand.

L. J. v. PUFFELEN, Weteringkade 83

Telefoon 771602.

DEN HAAG (Holland).

5268

UTRECHT

RADIO
Radio-toestellen, direct op het lichtnet aan te sluiten (geén accu en anodebatterij), met ingebouwd luidspreker. Smaakvolle uitvoering in gepolitoerd notenhout. — Prijs f195.—
UFRA-RADIO - UTRECHT
Wittevrouwensingel 2 (5145) Tel. 16024

Ikatweefsel van Galoempang.

De zachtroode steenkleur van het fond, door plantaardige veristof verkregen, afgewisseld met het roodachtig zwart van den rand en de stipjes op de uitgespaarde naturel kleur, die er na het weven op zullen zijn aangebracht, vormen te samen zulk een hoogst aantrekkelijk geheel, dat de kunstzinnige eigenaar er van juist deze doek terecht uit zijne groote verzameling voor ikats heeft verkozen tot divankleed in zijn rustige, moderne woonkamer.

In de achter-toonzaal van Boeatan, vindt men nog andere ikat-weefsels der Toradja's, o.a. van Rongkong en Masamba, welke weder andere aantrekkelijkheden bezitten. Van twee bijna gelijke stukken — volkomen eender van grootte, kleur en tekening zou men ze alleen op bestelling kunnen krijgen — zagen wij een prachtige portière vervaardigd.

En hoe goed in toon doet op de tafel beneden, met een Toradja-ikat bedekt, het model van een Radjahuis, met zijn gekleurd snijwerk, dat in den laatsten tijd ook aardig toegepast wordt op allerlei gebruiksvoorwerpen voor Europeanen, o.a. op vruchtschalen, presenteerbleedjes, bakjes en doozen, en aller-origineelst speelgoed, in den vorm van kippen, eenden, koeien en paarden, meest paarsgewijze.

Maar, om op de voorwerpen voor het raam terug te komen, waar wij nog niet klaar waren met de beschrijving der Toradjasch feestkleedij:

De lange, effenblauwe lap dient als lendedoek, ook om de sarong (beenkled) of tjilana (broek) als gordel vast te houden en wordt dan tusschen de beenen door van achteren vastgeknoopt, waarover heen dan nog de zitmat van leder of rotan-vlechtwerk hangt, om dadelijk tot gebruik gereed te zijn. Over het bovenlichaam draagt de Toradja, hetzij man of vrouw, bij feestelijke gelegenheden, een getailleerd, met veelkleurige figuren versierd bandje, vroeger van geklopte boombast (foeja), thans blijkbaar van geïmporteerde katoen, zoals men bij deze étalage links waar kan nemen.

Rechts ligt vóór in den hoek een mooi baadje en een fijn tasche van foeja.

De hoofddoeken van dergelijke stof kunnen hier uitnemend benut worden als kappen over Schemerlampen.

Hoeveel mooier en meer met elkander harmonieerend, waren vroeger zijn eigen plantaardige kleurstoffen, vergeleken bij de afschuwelijk schelle, goedkoop-slechte, aniline-verven, waarmee hun aangeboren goede smaak vergeven wordt! Ditzelfde is het geval met de versierselen, welke zij zoo prachtig van geïmporteerde kralen weten te vervaardigen. Is 't niet zonde en jammer, dat ook deze import steeds meer in kunstwaarde achteruitgaat, zoals ook te zien is aan de in het midden der étalage opgehangen Kendaurie, het trechterzakvormig ornament, dat bij plechtige gelegenheden op den rug gedragen wordt.

Waarlijk, om dit afdoende tegen te gaan, moesten slechte importwaren véél hooger door de beschermende regering belast worden dan goede. En tegelijkertijd zouden de inheemsche kunstnijveren gewezen moeten worden op het superieure van hun oude kleinkunst en hun goed modern werk aangemoedigd worden

door dit te stempelen en er een behoorlijken prijs voor te geven.

Er worden gelukkig nog genoeg zeer smaakvolle dingen gemaakt, zooals ook deze tentoonstelling van Boeatan weder aantoonen kan.

Persoverzicht uit de Indische Bladen en Tijdschr.

I. Uit de Europeesche Pers.

Goede trouw en fair play.

In den tijd van hoop en teleurstelling, samen te vatten met het begrip na-oorlogsjaren, heeft de wereld — n. h. o. van de *Deli Crt.* (15/12, 4de bl. *Jac. F.*) — heel wat van zijn illusie moeten prijsgeven. Wat men het laatste halfjaar overal heeft kunnen waarnemen op het gebied van het niet nakomen van eenmaal aangegane verplichtingen en op het gebied van handelspolitiek, is waarlijk bedroevend. De wereld zakt langzamerhand af naar verhoudingen, waarin het verkeerd begrepen eigen belang als hoogste ideaal geldt. Daden van willekeur van Landen, die men niet op één lijn pleegt te stellen met Staten, welke op politiek gebied en cultureel een leidende rol spelen, daaraan waren wij gewend. Evenals de jonge mensch dikwijls struikelt, begingen ook de jonge volken fouten en zondigden zij tegen opvattingen van internationaal recht en fatsoen, die de kern vormen van de Volkenbondgedachte. Zulke Volken dienen te worden opgevoed met den geest, die door de Landen met eeuwenoude cultuur als een geërfd bezit wordt beschouwd. Die geest, die zich uit in de literatuur van zulke Landen, heeft ook in den loop der jaren haar stempel gedrukt op het zakenleven. Engeland is steeds een van de Landen geweest, die de opvattingen van goede trouw en fair play in het zakenverkeer, niet alleen in eigen land, maar ook in het contact met andere Volken steeds hoog gehouden heeft. Het Nederlandsche volk, dat zich aan de Engelsche cultuur en mentaliteit steeds in zekere mate verwant heeft gevoeld, heeft deze opvattingen van loyaliteit door de jaren heen in hooge mate gewaardeerd. De Engelsche loyaliteit is in ons land spreekwoordelijk geworden; de meerderheid van ons volk zou het diep betreuren, indien de strooming, de na-oorlogspsychose, ook de Engelsche opvattingen omtrent goede trouw en internationaal fatsoen naar beneden zou halen. De *Deli Crt.* wil niet zeggen dat dit reeds het geval is; zij ziet alleen bedenkelijke symptomen, die haar doen vreezen, dat er in de toekomst voor Engeland in de eerste plaats, maar ook voor de geheele wereld, een kostelijk goed verloren zal gaan. De rigoureuze daad van het prijsgeven van den gouden standaard, zelfs als men van meening is, dat er op het moment toen het besluit viel, geen andere keus was, brengt ernstige consequenties mee en Engeland heeft daarmee een zware verantwoordelijkheid op zich geladen.

De *Deli Crt.* (18/12 „Gebeuk op den Gulden”) constateert dat het gebeuk op den Gulden voortduurt; de actie tegen de Nederlandsche Staatsfondsen wordt gevoerd op een weinig faire wijze en met weinig edele bedoelingen. Men misgunt den Nederlandschen Gulden zijn stijgend aanzien in het internationale betalingsverkeer. De financieele positie van Nederland is gunstig en zal niet in gevaar komen, indien men vooral bij de Nederlandsche Gemeenten de bakens verzet.

Wij verwijzen naar *De Sum. Post* (15/12 „La propriété c'est le vol”; 18/12 „Boer, pas op je kippen!”), de *Deli Crt.* (16/12, 4de bl. „De waan der Oorlogsschulden”, *Prof. G. Bernhard*; 18/12, 5de bl. „De oorzaken van de malaise”, *ir. A. ten Bosch*; „Beteekenis van de goudclausule”, *Mr. H. A. van Nierop*), de *Java-Bode* (11/12 „Uitvoer van goud”, wegens verkoop door Inheemschen in Indië) en het *Soer. Hbl.* (9 en 10/12 „Aan de bron der Kennis”, *Smissaert*; 12/12, 3de bl. „Soer. Weekoverzicht van Producten en Effecten”).

De revolutionaire actie in Ned-Indië.

De *Java-Bode* (9/12 „Nieuwe actie in Indië?”) vestigt, aan de hand van het Orgaan „Ik zal handhaven”, de aandacht op nieuwe plannen welke in Indisch-intellectueel-revolutionairen kring in Holland worden gemaakt voor actie in Ned-Indië. Het initiatief tot de oprichting eener nieuwe politieke volkspartij in Ned-Indië zal worden genomen door de z.g.n. geavanceerde groepen, intellectuele proletariërs, radicale jeugd of door het „Indonesisch proletariaat”. Erkend wordt, dat dit een moeilijk en gevaarlijk werk zal zijn en dat de oprichting der partij groote krachtsinspanning zal vergen; daarom zal de nieuwe partij vrijgehouden moeten worden van alle invloeden, die den revolutionairen geest vijandig zouden zijn. Doel der partij is de volksbeweging in Indië weer op gang te brengen, in de richting van de nationale bevrijding. Het project voor het strijd-programma luidt: *Politiek*. 1. Zelfbeschikkingsrecht der natie. 2. Recht en vrijheid van spreken, vereenigen en vergaderen, en drukpers. 3. Algemeen kiesrecht. 4. Afschaffing der exorbitante rechten. 5. Afschaffing van zelfbesturen en particuliere landerijen. *Sociaal*. 1. Afschaffing van de Poenale Sanctie. 2. Sociale wetgeving (wettelijke vaststelling van arbeidsduur, werkloosheids-, ouderdoms-

en ziekteverzekering, hygiënische arbeidstoestanden, enz.). 3. Uitdrukkelijk stakingsrecht. 4. Algemeene leerplicht. 5. Woekerbestrijding. 6. Volkshygiëne. 7. Gelijktelling van man en vrouw, juridisch en economisch. *Economisch*. 1. Verlichting van de lasten der arme boeren (vermindering van belasting, directe en indirecte, afschaffing van verplichte diensten. 2. Vrijstelling van alle belastingen van inkomens beneden f 600 per jaar. 3. Vaststelling van „living wage” (Een door de wet vast te stellen bestaansloon als minimum). 4. Nationalisatie van den bodem, de mijnen, de Banken en de Werken van openbaar nut. 5. Volkscredietbanken met een zoo laag mogelijke rentevoet (vooral landbouwcredietbanken). 6. Contrôle van de geheele volkseconomie door het volk of door zijn vertegenwoordigers in de Regeering. 7. Bevorderen van vak- en boerenbonden. 8. Oprichting van landbouw-, verbruiks- en productiecoöperaties. *Het riekt naar Moskou*.... voegt de J. B. er aan toe.

De *Java-Bode* (10/12 „Nieuwe kansen”, *Octopus*) herinnert er o.m. aan, dat *Darsono* niet lang geleden uit de Derde Internationale werd gestooten; hij liet zich teveel gelegen liggen aan de opvattingen der burgerlijke, reformistische „nationalisten”. *Moskou wilde een duidelijker demonstratie dezer „nationalisten” van hun communistische afhankelijkheid*, zoowel met het woord als met de daad. Ook ten aanzien van de communistische werkzaamheid in andere koloniale en half-koloniale Landen heeft Moskou dezen wensch, zonder openlating van de mogelijkheid van misverstand, te kennen gegeven. Getuige *Britsch-Indië en Indo-China!* „Nationalisme” is een begrip, dat in het kader der communistische opvattingen niet past. „*Revolutionnaire nationalisme*”, hiervoor in de plaats gekomen, dient wat het karakter betreft, meer overeenstemming te vertoonen met den stam, waaraan het ontsproten is: *het communisme*. Beide geestesstromingen zullen ongemerkt in elkander vloeien en slechts in de benaming van elkaar verschillen. In de nieuwe uitdrukkingwijze, gevolgd door de nieuwe leiders van de „Perhimpunan Indonesia”, dienen wij te zien een demonstratie, welke beoogt te laten weten, dat zij de nieuwe richting van Moskou hebben begrepen. De „tactische oefeningen op de kaart”, tevoren door Mohamad Hatta geleid, hebben plaats gemaakt voor de toepassing van de theoretische kennis in het open terrein. En Moskou ziet welgevallig toe naar de gemaakte vorderingen.

Onderwerpen van internationaal belang worden besproken in *De Loc.* (5/12, blz. 7 „Lord Delamere in Kenya”), de *Java-Bode* (11/12 „De optimistische Filipino's”), de *Deli-Crt.* (14/12, 2de bl. „Br. uit Damascus”; 16/12, 3de bl. „Mandsjoerije”, prof. G. Ferrero; 19/12, 4de bl. „Br.-Indië”) en het *Soer. Hbl.* (7 t/m. 12/12, Correspondenties; 7/12, 5de bl. „Russische reisschetsen”; 11/12, 4de bl. „Mekka en Medina”).

De steun aan werklozen in Indië.

De *Deli Crt.* (18/12, 2de bl.) vermeldt o.m. de *richtlijnen voor 1932 van het Centraal Werklozen-Comité te Batavia*. Het Centraal Comité spoort zoo noodig aan tot oprichting van plaatselijke comité's. Op plaatsen, waar deze comité's reeds zijn gevestigd, zoekt en onderhoudt het Centraal Comité, ten einde versnippering van krachten te voorkomen, verbinding met die comité's. De steunverlening zal in de eerste plaats en zooveel mogelijk geschieden met de eigen middelen der plaatselijke comité's. Het Centraal Comité werkt slechts aanvullend en wel in hoofdzaak door een toeslag van 50 pCt. op de door de plaatselijke comité's bijeengebrachte gelden. Het Centraal Comité treedt bij het bijeenbrengen van zijn fondsen zoo min mogelijk op het terrein der plaatselijke comité's. Het inzamelen van gelden door middel van liefdadigheidsvoorstellingen, fancy-fairs, intekenlijsten enz. wordt geheel overgelaten aan de plaatselijke comité's. Het Centraal Comité onderhoudt de betrekkingen met de Regeering en roept haar hulp in voor het verkrijgen van financieel steun. De plaatselijke comité's verstaan zich, voor zoover noodig, met de plaatselijke overheden. Het Centraal Comité onthoudt zich op plaatsen, waar plaatselijke comité's gevestigd zijn, van directe steunverlening, doch laat dit over aan die plaatselijke comité's. De steun aan werklozen door de plaatselijke comité's zal bestaan uit het verschaffen van onderdak en voorziening in de allereerste levensbehoeften, doch kan zoo noodig ook door geldelijke tegemoetkomingen, of op andere wijze geschieden. De steunverlening wordt beperkt tot de daarvoor in aanmerking komende, door de crisis werkloos geworden *Europeanen, Inheemschen en Chinezen*. Over 1931 heeft de Regeering aan het Centraal Comité steun verleend in den vorm van een toeslag van 50 pCt. over de bijeen te brengen particuliere bedragen, met een maximum van f 50.000,—. Voor 1932 kan op een dergelijke Regeeringstoelag echter niet gerekend worden, doch is toegezegd dat het Comité op eenige aandeelen in de loterijen zal kunnen rekenen.

Volgens de *Deli Crt.* (19/12) stelde de Nederlandsche afdeling van het Indo-Eur.-Verbond te 's-Gravenhage een *Steuncomité in voor Werklozen in Ned.-Indië*. Het Comité wil tusschenkomst verlenen tot het ontvangen van bijdragen voor werklozen en voor armenzorg in Ned.-Indië. De ontvangen gelden zullen worden geremiteerd aan het door de Indische Regeering ingestelde Centrale Werklozencomité, terwijl eveneens geld en goederen worden afgedragen aan het

NEUTRALE SCHOOLVEREENIGING „SWEELINCKSCHOOI”

1ste SWEELINCKSTRAAT 22-24 - DEN HAAG

6 jaar L.O. met Fransch en Handenarbeid. Opleiding voor H.B.S. enz.

4 jaar U.L.O. Opleiding Diploma A. en B. Vervolgklasse.

Opleiding Diploma Stenografie en Cursus in het koken.

De Directrice, M. A. G. STEFFELAAR.

5546

Hoofdbestuur van het I. E. V. te Batavia, ter verdere verdeling over verschillende steden.

De *Java-Bode* schrijft over „De nood aan den Overwal” (9/12), „Werkverschaffing” (11/12, J. E. Jasper), „Land's Caoutchoucbedrijf” (12/12) en „Grondrechten voor Indische burgers” (14 en 15/12, J. E. J.), *De Loc.* over „De stille Armen” (5/12, blz. 5, E. v. L. de J.); het *Soer. Hbl.* plaatste „Een oproep aan de oud-Deventer-landbouw corpsleden” (11/12, 4de bl.), de *Deli Crt.* „Brieven van Java” (14, 15 en 19/12, 2de bl.).

De stemming in de thee-industrie.

Het *Soer. Hbl.* (7/12, 3de bl.) deelt e. e. a. mede over de stemming in Bataviasche theevingen, in verband met de hernieuwde tegen de Java- en Sumatra-theeën gerichte campagne in Engeland. Men verwacht met de huidige regeeringssamenstelling in Engeland, dat in de naaste toekomst Engeland inderdaad zal overgaan tot preferentiele rechten. Het zou een zware slag voor de producenten in Ned.-Indië zijn. Hoewel de thee-industrie, evenals de andere primaire industrieën van Ned.-Indië, op het oogenblik een alleszins moeilijke tijd doormaakt, is bij haar toch nog niet zoozeer sprake van een crisis. Enkele ondernemingen zijn reeds tot sluiting overgegaan, doch de groote meerderheid hoopt nog op eenige verbetering. Na een korte opleving der prijzen, even nadat Engeland den gouden standaard verliet, trad een nieuwe reactie in, welke met de depreciatie van het £, voor onze Java- en Sumatra-producenten uiteraard veel scherper doorwerkt, dan voor de Br.-Indische- en Ceylon-producenten, waar de geldwaarden nauw samenhangen met het £. *Java-thee* kan goedkoper geproduceerd worden dan de concurrerende theeën; men verkrijgt een grooter productie per bodemeenheid, onze theeën worden wetenschappelijker bereid en onze werkkrachten zijn goedkoper. De ijveraars voor preferentiele rechten in Engeland spreken gaarne over het dumpen van Ned.-Indische theeën op de Engelsche markt. Van „dumpen” is echter geen sprake, waar slechts 16.8 pCt. van de stocks te Londen op 30 Sept. 1931 bestond uit Ned.-Indische theeën. Dit percentage bedroeg in 1927 13, in 1928 14, in 1929 17.3 en in 1930 18.6. Al is de toestand in de thee-industrie allesbehalve rooskleurig, van bepaalde overproductie mag niet gesproken worden. Het wordt tijd, dat de Ned.-Indische thee-exporteurs de bakens verzetten en zich in andere richting afzetgebieden verzekeren. Thans gaat van den Indischen thee-uitvoer 20 pCt. naar Holland, 40 pCt. naar Engeland, 15 pCt. naar Australië en 4 pCt. naar Amerika. In 1931 was een plotselinge opleving te bespeuren van den thee-uitvoer naar Egypte en Mesopotamië. Zij namen 9 pCt. van den Indischen oogst af; hoogstwaarschijnlijk zal Ned.-Indië zich in de toekomst met succes op deze markten kunnen staande houden. Het wordt hoog tijd voor de thee-exporteurs met een snelle verschuiving van de markten rekening te houden. Ondanks den kleinen uitvoer naar Amerika, mag verwacht worden dat dit cijfer belangrijk zal kunnen worden opgevoerd. Men wende tijdig den blik af van Engeland en richte het oog naar Amerika!

Cultuursaken worden behandeld in *De Loc.* (9/12, blz. 3, 21 en 28 „Suikerzaken”; blz. 23 „Rubber-conclusies”, G. A. P. Weijer), het *Soer. Hbl.* (7 en 10/12, 2de bl. „Blijvers-psyche”, Z.; 9 en 12/12, 2de bl. „Vorstelijk jubileum”, Z.; 11/12, 2de bl. „Suiker-actualiteiten”), de *Deli Crt.* (14/12 „Moeilijkheden in den tabakshandel te Amsterdam”; 17/12, 2de bl. „De aanslag op Heyligers en Huisman”, Z. in de „Ind. Post”) en *De Sum. Post* (12/12, 2de bl. „De restrictie der Rubberproductie”, het plan C.)

II. Uit de Inheemsche en Maleisch-Chineesche pers.

De Volksbeweging.

Hoe het met de „eenheid” in de volksbeweging en met de eensgezindheid onder de journalisten gesteld is, moge uit het volgende blijken.

Het bestuur der Perhimpunan Indonesia te Den Haag gaf aan de bladen in Indië een toelichting op de vroegere berichten betreffende afkeuring van Moh. Hatta's strijd tegen de Indische Partai Indonesia. Hij had buiten de vereeniging om mr. Sartono c.s. (de oprichters der Ind. P. I. inpl. van de P. N. I. — Red.) niet mogen bekritisseren. Hatta's standpunt t.o.v. de Indische P. I. is niet dat van de Hollandsche P. I. Later werd bericht dat Hatta was geroeyeerd als lid dezer vereeniging.

Sedio Tomo van 12 Nov. keurt die roeyering goed, noemt het een eerlijk optreden van de P. I. De *Siang Po* van 10 Nov. meent dat de situatie er niet beter door zal worden en voor ir. Soekarno de zaak moeilijker; diens arrestatie heeft de eenigheden in de beweging vermeerderd en in zoover deed de Regeering er dus geen misgreep mee! Hatta moet nu maar alleen aan economie doen.

den Haag 26
Kasaulaan 26
Tel. 11 4574
Haagsche Schoolvereeniging
Opleidingsschool voor H.B.S.
Bureau, Eym. 1 H.B.S.
Moderne methodes
Kleine klassen
Dir. H. P. H. H.

5139

Vestigt U te Scheveningen

Modern ingerichte étagewoningen te huur,
Harstenhoekweg 193 tot 239

Huurprijzen vanaf f 475,— per jaar.

Dicht bij strand en station.

v. d. ELSHOUT & DE BAKKER.

Telefoon 338063, 338587, 556221

5311

N.V. Drogisterij

De „Salamander”

„De Haagsche Drogist”

Winkels door ge. Den Haag,

Rijswijk en Voorburg. 5050

Telefonische bestellingen onder no. 110454.

De *Keng Po* van 12 Nov. vertelt dat verschillende nationalisten het portret van Hatta niet meer naast dat van Soekarno en Diponegoro in huis willen hebben.

Soeara Oemoem van 23 Nov. vindt in de roeyering van Hatta gelegenheid op te komen tegen de houding der studentleden van de Hollandsche P. I. Zij meenen dat het Indonesisch volk kritiekloos is, er zitten jongens in die geen zelfbeheersching hebben; men had de Hatta-zaak best kunnen voorkomen. Die jongelui moeten eerst de theorie maar eens goed bestudeeren.

Verschillende bladen bevatten het bericht dat in Nederland naast de P. I. een nieuwe vereeniging is opgericht; een comité seinde uit Holland aan de Ind. pers, dat het niet juist was dat een vereeniging was opgericht van ex-leden van de Perhimpunan Indonesia. *Sedio Tomo* van 13 Nov. vindt een en ander niet duidelijk, maar in elk geval blijkt de hemel daar niet helder te zijn. Mogen ir. Soekarno en het congres Indonesia Raja hem doen opklaren.

De *Keng Po* van 18 Nov. geeft verslag van een vergadering der Sarikat Rajat Indonesia te Bandung, onder Soetardjo, waarop de verdiensten van Hatta werden uiteengezet en een lange motie aangenomen, die de roeyering betreunde.

Dr. Rivai geeft in de *Bintang Timoer* van 19 en 20 Nov. een lang verhaal over zijn verhouding tot Hatta, zijn vergeefsche pogingen hem aan de studie te krijgen en uit de Perh. Indonesia, die z.i. het standpunt der „Javaansche nationalist, revolutionairen”, aangeeft, over wie hij velerlei mededeelingen geeft. Dat „Indonesische” nationalisme heeft Hatta in Nederland op straat geworpen, hier zou hij de vechthaan er van moeten wezen. Dr. Rivai trekt heftig te velde tegen dat nationalisme, dat oorzaak was dat Hatta geen examen deed en onder politietoezicht zal staan. Maar de Indonesische nationalist geniet van een Gouvernementsbaantje, ter-

Het risico voor U alléén te dragen... samenwerking met duizenden anderen is noodig. Levensverzekering is gezamenlijk risico dragen. Inlichtingen

NILMIJ

Hoofdinspecteur voor 's-Gravenhage: F. J. MAHLMAN, Plaats 31a 5566

wijl hij den Sumatraan gebruikt voor het gevaarlijke werk; die Sumatraan redigeert de Indonesische bladen, de Javaansche nationalist blijft veilig aan de Chinesche en is er eenmaal een vrij Indonesia, dan zullen zij de menschen van de buitengewesten wegtrappen. Schrijver spot met de Indonesische nationalist, die doen alsof een „vrij Indonesia“ te krijgen zoo gemakkelijk zou gaan. 't Is fraai, zegt de Jav. redacteur van de *Siang Po* van 21 Nov. hierop en vraagt of de vrees voor dat weg-jagen dr. Rivai de Sumatranen tegen de Javanen doet opstoken. *Bahagia* van 29 Oct. betreurt de uitlatingen van Rivai, ook die tegen de journalisten en ontkennt dat ware journalisten hier aan schelden plegen te doen.

Dr. Satiman vindt in de *Darmo Kondo* van 10 Nov. dat er niets achter het probleem-Rivai moet worden gezocht: Rivai is al niet jong meer. Indië heeft veel aan hem te danken gehad, maar nu is dat uit, hij mag hier welkom zijn als hij o.a. zijn hier verdiende rijkdommen terug komt brengen. En in het nummer van 23 Nov. neemt hij het voor de Indonesische nationalistische journalisten op: het Oostersche volk zegt nu eenmaal niet precies wat het meent, het is niet noodig hardop te verkondigen, dat men de onafhankelijkheid nastreeft.

Djenggala van 18 Nov. vindt dat het een tijd is van machtvorming van het proletariaat en zegt dat de onafhankelijke groep moet aanpakken ook zonder op Hatta of Soekarno te wachten. Als aan de massa zelfbewustheid is bijgebracht, zal Rivai's ontkenning van een Indonesisch nationalisme weerlegd zijn: deze propaganda moet in de landstalen geschieden.

De *Siang Po* van 19 Nov. bevat een open brief van den Indonesischen Journalistenbond aan dr. Rivai over zijn generaliserend schrijven tegen de journalisten, met welken brief het blad accoord gaat en *Swara Publik* van 14 Nov. hoopt ten slotte maar dat Soekarno en Sartono de scheuring zullen kunnen beperken, want Hatta heeft ook volgelingen.

De Assijasab van 10 Nov. e.a. schrijft de on-eenigheden in de volksbeweging toe aan de zucht van enkele intellectuele leiders om met hun kennis te pronken. Het volk in de desa heeft water voor zijn sawahs noodig en voor den afzet van zijn producten nationale of internationale markten. Dit vergeten de politieke vereenigingen, daar de leiders bezig zijn tegen elkaar hun ontwikkeling te meten. Voorts ziet schrijver de noodzakelijkheid niet in dat inzake de bevordering van de volkswelvaart de non-coöperatoren tegenover de Regeering stelling nemen.

Banteng Indonesia bespreekt het ontstaan der onafhankelijke groep: de volksbeweging hier is non-coöperatief, de nationalist waren georganiseerd in de P. N. I. Maar toen die een slag ontving, hebben de leden haar gedood; niet allen echter behoorden tot deze „gismengers“ en die er niet toe behoorden, stichtten de onafhankelijke groepen met „Banteng Indonesia“ en „Dau'at Rajat“ als organen. In een ander artikel wordt het verschil tusschen de opvattingen van mr. Sartono en ir. Soekarno aangegeven: mr. Sartono vond dat het volk geen hooge theorieën behoeft te kennen, daar zijn de leiders voor en ir. Soekarno streefde juist naar bewustmaking van het volk; de eerste raadde het volk aan zich niet om armoede te bekommeren, die eigen schuld is, de tweede weet de armoede aan de „hebzucht“ van het imperialisme“.

In *Sedio Tomo* van 4 Nov. raadt een vrouwelijke medewerkster de Inl. vrouwen aan, aan politiek te doen, dezelfde nationalistische idealen van vrijheid te koesteren als de mannen, maar niet een Raden mee te doen: dat is maar tijd verknoeien.

De economische beweging.

Nog enkele bladen bespreken de kwestie van

de grondrechten; zoo in *Koemandang Rajat*, waarin wordt betoogd dat ook nu weer een protestactie op touw moet worden gezet. Zoolang er verschil in rechten bestaat, is verleen van grondrechten aan niet-Inlanders onrechtvaardig. *Sedio Tomo* van 20 Nov. spreekt van „woordbreuk“ der Regeering als zij aan Indo's de Inl. grondrechten zou geven; het blad begrijpt volkomen dat de P.P.P.K.I. het „schijngebaar“ der commissie-Spit negeert: men wil de grondrechten beperken! *Sipatahoenan* van 16 Nov. wijst er op dat, krijgen de Indo's grondrechten, de andere niet-Inlanders die ook zullen vragen. De Indo's, die zich Nederlanders noemen, moeten het als dezen zonder die rechten doen. In de *Bintang Borneo* wordt na een filippica tegen de vreemde kapitalisten, die hier groote winsten maken en den arbeiders lage loonen betalen, het toekennen van grondrechten aan Indo's een gevaar genoemd: het blad wekt op tot protestmeetings en krachtig aaneensluiten.

De *Bintang Timoer* van 18 Nov. ontving naar aanleiding van een artikel daarover, een paar brieven met suggesties voor een „nationale kleeding“ en stelt voor terzake een referendum te houden. *Sedio Tomo* van 23 Nov. herhaalt dat kleeding geen maatstaf is voor de nationaliteit, niet kan worden aangewend om het nationaliteitsgevoel te meten. Holland kent b.v. verschillende kleederdrachten en taaldialecten, toch is er maar één Ned. natie. De *Sin Tit Po* deelt mede (14 Nov.) dat het gebruik van de nationale kleeding: muts en jas van loerik en kain, nu druk wordt gepropageerd. De muts en jas zullen er wel ingaan, maar een kain is onpractisch. *Soeara Oemoem* van 6 en 7 Nov. betoogt dat de liefde voor inheemsche goederen en koopen bij Inl. handelaren moet worden aangemoedigd: de kwaliteit komt in de tweede plaats. Een lezer van de *Bintang Timoer* in Pekalongan klaagt dat er nu goed georganiseerde en goedkope Chinesche loerikbedrijven zijn, die verkoopen aan de „Swadeshi-nationalisten“! Hij wijst op verdringing van de Jav. batikarbeiders door de niet-inheemsche batikkerijen met haar „tjap“-batik; een abonné te Padang klaagt over verdringing van het nationale Siloenghangweefsel door een weverij van een Europeesche firma te Padang.

Oost- en Westindisch literatuuroverzicht.

De Redacties van tijdschriften, welke in deze rubriek worden opgenomen, worden uitgenoodigd de bladen rechtstreeks te zenden aan den redacteur van deze rubriek, Obrechtstraat 163, 's Gravenhage. Hetzelfde geldt voor uitgevers, die hun boeken in dit overzicht wenschen vermeld te zien.

Algemeen Landbouwweekblad voor Ned.-Indië

No. 24 van 12 December: Europeesche landbouwkolonies in Indië, II. (Een utopie? De agrarische slagboom.) — Silver lining in de rubber? (Rubberbanden bij spoorwegvervoer en Ruslands rubberbehoefte. In dit verband kan worden medegedeeld, dat een alles omvattend plan tot beperking van de rubberproductie is tot stand gekomen naar aanleiding van de tusschen de Britsche en Nederlandsche belanghebbende partijen gevoerde besprekingen. Het voorgestelde plan, dat op 24 Dec. per luchtpost aan den gouverneur-generaal van Ned.-Indië is gezonden, volgt de lijnen van het zoogenaamde plan-Verubo, doch voorziet in een beperking van de productie der Europeesche plantages met 45 pct. van haar productie van 1929, in plaats van 25 pct., zooals in het origineele plan-Verubo werd voorgesteld. De productie van bevolkingsrubber in Ned.-Indië op 90.000 ton per jaar in het plan-Verubo vastgesteld, zal waarschijnlijk naar verhouding worden verminderd.) Het is te hopen, dat de laatste uitvinding van Edison, de vervaardiging van synthetische rubber uit de gouden roede, welke hem op zijn sterfbed werd medegedeeld, niet alle plannen en vooruitzichten van de rubber den bodem zullen inslaan. — Onderhoud van theetuinen in tijd van laagconjunctuur, door W. G. Stout (voordracht op 28 Nov. te Pelaboean Ratoe).

De Avondpost

Wij begroeten „Onze Overzeesche Gewesten“, Bijblad van genoemd blad, dat wekelijks verschijnt en voor de eerste maal 15 Januari uitkwam en spreken de verwachting uit, dat dit den lezer op dezelfde degelijke wijze zal voorlichten als de „Avondpost“ en evenals het „Kol. Bijblad“ van de „Haagsche Courant“, den laatsten tijd deed, zoowel over Oost als over West-Indië.

Handelsberichten

No. 1295 van 7 Januari: In het niet ambtelijk gedeelte: De Nederlandsche Mercur: De Suri-naamsche koffiecultuur, door mr. dr. van Gybland Oosterhoff (schrijver verwijst naar zijn artikel in hetzelfde blad van 30 Juni 1929 en geeft een opsomming van het werk van den Ondernemersraad voor Suriname en de verbetering van de Suri-naamsche koffie.)

Uw Zenuwen komen tot rust, kalmeeren en worden

daarbij tevens gesterkt door het gebruik van **Mijnhardt's Zenuwtabletten.**

Glazen Buisje 75 ct. Bij Apoth. en Drogisten. 5492

De Indische Gids

Januarinummer: Machtsvertoon, door K. F. E. Gerth van Wijk (een pleidooi om ten behoeve daarvan in N.-I. het overal elders reeds lang aanvaarde inzicht te verwezenlijken, dat de organisatie van de politionele veiligheidszorging ook militaire eenheden moet omvatten, d.w.z. dat militaire politie een onderdeel van die organisatie behoort te vormen.) — Een vergeten Kaapsche Gouverneur, Hendrik Swellengrebel 1739—1751, door A. Hallema (een der meest bekende en verdienstelijke gouverneurs van de O. I. C. aan den Uithoek, — de Kaap — van wien bij zijn vertrek gezongen werd door Jan de Marre:

Uw trouw, uw ijver, U ten eerstoel heeft verheven, Hoe Ge, op dien dag, de vrede en liefde deed leven,

Der Burgeren welvaart hebt herstelt door wijs beleid).

— De Regeeringscommissies in Ned.-Indië, door L. J. van Dijk (de schrijver noemt er 79, waarvan sommige reeds bijna 10 jaren oud zijn! Sedert de laatste opgave — September 1931 — kwamen er 6 bij). — Hoe er in de Oost fortuin gemaakt werd, door G. B. J. van Heuven (het geval van W. V. H. van Riemsdijk wordt genoemd, die zich op ongelooftelijke wijze ten koste der Compagnie heeft verrijkt). — Eenige belangwekkende publicaties op koloniaal-economisch gebied, door A. J. K. (verschijnen als no. 96 van de Mededeelingen van het Centraal Kantoor v. d. Statistiek, samengesteld door dr. R. E. Smits. Uitg. Dep. van L. N. en H. Landsdrukkerij Batavia. Prijs f 1.—) — Indië en de Nederlandsche Volksvertegenwoordiging, door mr. J. J. van Bolhuis (Hoofdstuk XI — Koloniën — Invoerrechten en andere belastingen.)

De Indische Post

No. 50 van 12 December: Oud Indisch-gasten, door mr. B. van Treslong Prins (schrijver wijst op de fiescollectie van het Landsarchief door hem in 1926 aangelegd, voortgezet tot Juni 1931 en toen op last van den G.G. gestaakt op ondeskundigen raad en publiceert tenslotte gegevens uit zijn Genealogische en Heraldische gedenkwaardigheden in en uit de kerken van Noord-Brabant, Noord-Holland, Overijssel, Utrecht, Zeeland, Zuid-Holland en Gelderland, 13 boeken). — Van Reizen en Trekken door Zuid-Celebes, door Mia (Naar Mamassa).

De Indische Mercur

No. 2 van 13 Januari: Het Proefstationwezen in Nederlandsch-Indië, door prof. dr. F. A. F. C. Went (vervolg en slot). — De verhouding tusschen den tropischen landbouwgordeel en de industrie-centra der gematigde zône in hare beteekenis voor het huidig aspect van het koloniale vraagstuk in Zuid Oost-Azië, door J. C. Loohuis (besproken door Boeke).

De Indische Verlofganger

No. 23 van 8 Januari: S. Kalf + (de tachtigjarige journalist en medewerker van dit blad, wiens pittige en humoristische pennenvruchten de lezers zooveel jaren hebben genoten, wordt eerbiedig herdacht. Plotseling ontsiep hij op Nieuwjaarsdag). — Ir. R. A. van Sandick gehuldigd. — Raden Ajoe's op Java, door wijlen S. Kalf. (Een betrouwbare schets gaf Raden Adjeng Kartini, die zelve een Raden Ajoe was.)

Inter Ocean

December: Old Contry Houses in Batavia, door V. I. van de Wall (met fraaie afbeeldingen.) — Dayaks and Kihams, door W. van Reyen. II. — Through Malaya on a Push Bike, door Richard Sydney-Seaward ho! — With the Chinese Pirate Queen, door Aleko. E. Lilius. — Mount Raoeng, door Horatio.

Landbouw en Veeteelt

No. 10 van 20 November: Eet meer fruit (als gevolg van een onderzoek naar de belangrijkheid van de cultuur van vruchten in de Ommelanden van Batavia werd voor de stad Batavia een verbruik van ruim 1 K.G. vruchten per gezin per dag becijferd.) — Indische bedrijfskwesties, door ir. W. F. Gerhardt. — De plaats van den hond in de Mohammedaansche samenleving (verwezen wordt naar dit vraagstuk door den Indischen dieren-vriend B. Th. Brondgeest, eenige jaren geleden behandeld). Dit artikel wordt vervolgd in No. 11 van 15 December.

Landbouwkundig Tijdschrift

December (Extra-nummer). Landbouwweeknummer: Het proefveld wezen in Nederlandsch Oost-Indië, door dr. ir. J. G. Ossewaarde. — Het groot en klein landbouwbedrijf in Suriname, door ir. D. S. Huizinga, (op beide lezingen gedurende de landbouwweek in Juli vestigden wij reeds de aandacht

in het K. W. van 16 Juli 1931 No. 29 en op die van den heer Huizinga in het bijzonder in het K. W. van 19 Nov. No. 47).

Natuurkundig Tijdschrift voor Ned.-Indië

Derde afl. van deel XCI: De op Java voorkomende soorten Polypodium. Sensu Latiore, door C. A. Bakker en O. Posthumus (de eikvaren). — Vogels van Koe Beres, door E. Bartels. — Six new Mammals from Sumatra, Java and Borneo, door H. J. V. Sody. — De Bicausaliteit der Bodembewegingen (Undatie en Glyding), door dr. ir. R. W. van Bemmelen. — Uitkomsten van Aardmagnetische Waarnemingen te Batavia, Buitenzorg en Kuyper verriicht gedurende de jaren 1928—1930. — Vulkanische Verschijnselen en Aardbevingen in den O. I.-Archipel, waargenomen gedurende 1930.

Onze Stem

van 4 December, no. 49: Nog eens de opleiding voor lichtmatroos (de regering heeft om bezuinigingsredenen besloten dat 10 jongelieden zullen worden aangenomen voor de opleiding te Soerabaia, met de bedoeling de beste vijf in Maart naar Nederland te zenden. Het Hoofdbestuur van het I. E. V. heeft 4000 gulden telegrafisch beschikbaar gesteld voor vervollediging der opleiding voor tien lichtmatroos). — De Indo-Europeesche Winkelstand, door F. D. (beschrijving van een bezoek aan twee Indo-Europeesche bedrijven te Batavia). — Druifencultuur in N.-I., door W. A. Schrauwen.

No. 50 van 11 December: Openstelling van de Giesting voor niet-kapitaalkrachtige kolonisten (op Nieuw Guinea).

De Rijkseenheid

No. 15 van 13 Januari: Koopt nationaal product. Met deze woorden op den omslag, zoomede eenige malen in den tekst, spoort de redactie de lezers aan om in de eerste plaats bij hun inkoop te denken aan de voortbrengselen van eigen land, alsmede van Ned.-Indië, Suriname en Curaçao, welk lofwaardig streven niet anders dan toegejuicht kan worden. — De kracht der nationale gedachte. — De gebeurtenissen in Paramaribo, door mr. A. van Traa (die het scherpe artikel van de N. Rott. Courant van 19 Nov.: „Urbina overtroefd”, tracht te ontzenuwen, maar daarin weinig geslaagd is. Het kost de overheid blijkbaar veel moeite het officieele rapport bekend te maken. Na een kwart jaar is dit nog niet geschied.) — Het toezicht op de Regentschapsraden, door G. A. van Andel.

Rostocker Anzeiger

van 20 December: Ein Blick ins zukünftige Asien, door Paul Rohrbach (met waardeering bespreekt de schrijver den hygienischen dienst in Indië en zegt onder meer:

Ich schicke voraus, dass es heute, nach dem vorläufigen Ende des deutschen Kolonialreichs, auf der ganzen Welt keine Kolonien gibt, die so gut und gewissenhaft verwaltet werden, wie Niederländisch-Indien, dass es aber doch auch in Holland zwei kolonial-politische Parteien gibt, von denen die eine, die „ethische”, die Verantwortlichkeit für die Eingeborenen prinzipiell und praktisch an die erste Stelle gesetzt wissen will, während die andere, mehr wirtschaftlich denkende, betont, dass Kolonien zum mindesten auch dazu da sind, um an ihnen zu verdienen! Der eben stattgehabte Wechsel an der Stelle des Generalgouverneurs von Insulinde bedeutete eine erneute Betonung des letzteren Standpunktes, nachdem eben eine „extrem ethische” Verwaltungperiode vorangegangen war.)

De Tropische Natuur

Afl. 12 van December: Het voorkomen van eenige diersoorten in de zuider- en oosterafdeeling van Borneo, door J. L. P. Zondag. — Indische zeevisschen, door H. C. Delsman (de Bandeng Chanoschanos (Forsk.)). — De Turnera's van Nederlandsch Oost-Indië, door C. van Steenis. — Steenen werpende orang oetan, door J. J. Smith. — Eierproductie van de Apis indica-koningin, door C. Franssen. — Van panters en vleermuizen, door Westra. — Nestvondst van Caprimulgus macrurus, macrurus de tjabak, door A. Bouman—Houtman. — Een 5de vindplaats van Mycetanthus (Brugmansia) Zippelii (Bl.) van Steenis, door V. St.

Tropisch Nederland

Afl. 10 van 11 Januari: Bali-Impressies, door L. van der Wilk II (met fraaie afbeeldingen van door schrijver opgenomen foto's). — Nederlands roeping in Indië, door prof. dr. A. W. Nieuwenhuis. XVII.

Voor Zelfscheerders

Eerst een weinig Purol inwrijven en daarna inzeepen; dan scheert men zich schoon, zacht en pijnloos.

5492

Suriname

„De Surinamer” van 6 Dec. schrijft:

„De aangekondigde vergadering van den Sur. Volksbond met werklooze planters ter bespreking van de mogelijkheid der hervatting van de bacovencultuur had Donderdagavond plaats in de Stadszending en leverde als resultaat op, dat er een commissie uit de aanwezige planters werd benoemd ten einde een (reeds opgesteld) werkplan te bestudeeren en aan de hand daarvan het gouvernement te verzoeken om steun”....

In het nummer van 3 Dec. had het blad reeds medegedeeld te zijn ingelicht dat het plan in hoofdzaak het volgende omvat: elk der 20 betrokken planters krijgt 20 H.A. ter beplanting, waarbij hem 20 werklooze jongelui worden aangewezen ter opleiding.

Voor de eigenlijke cultuur zullen plantsoenen moeten worden gekweekt en, in afwachting dat deze groeien, worden andere gewassen geteeld, in de eerste plaats mais voor uitvoer.

Op de vergadering van Donderdag had de heer Brunings medegedeeld dat hij in Holland belangstelling had gewekt voor de oprichting van een conservenfabriek en dat hij ten aanzien van vruchtenverschepping zoo ver is, dat hij in staat is plaatsing te vinden voor 100.000 kisten per jaar. Hij kan dan ook alles wat er geproduceerd zal worden, afnemen voor verschepping.

Bizonder beval hij de Boven Suriname aan voor terrein, waar men moet beginnen. Zijn sinaasappels brachten in Holland na maanden nog goede prijzen op, terwijl die van andere ondernemingen (met name genoemd) die op klei planten daar niet worden aangekeken. Boven Suriname, waar zijn onderneming ligt, heeft hooge zandgrond en bevat dan ook schitterende vruchten.

De ontwerpers van het plan hebben echter reeds het Saramaccadistrict uitgekozen.”

Met het oog op de vervoermogelijkheden lijkt ons deze keus niet de beste.

In een zeer interessant artikel in het „Handelsblad” van 5 Januari, dat ons eerst nu in handen komt, schrijft de West-Indische medewerker van het blad over het mechanisch landbouwbedrijf.

Wij ontleenen daaraan het volgende:

„Ten slotte mogen wij ons verheugen — en dat is wel een der belangrijkste gebeurtenissen der laatste jaren voor het gewest — in de belangstelling van de moederlandsche regeering voor een voor Suriname volmaakt nieuwen vorm van grootbedrijf, dat voor dat land een ongekend verschieft opent op landbouwgebied. Ik heb hier het oog op het z.g. mechanische landbouwbedrijf, waarop veler aandacht is gevestigd nadat de Koningin dit onderwerp in de laatste troonrede heeft aangevoerd als mogelijk goede kansen biedend voor een nieuwe richting en uitbreiding van het grootlandbouwbedrijf in Suriname. Het is de vorm van bedrijf, waarbij de mechaniseering zoo ver mogelijk is doorgevoerd, zoodat alle of nagenoeg alle arbeidsfasen daarin mechanisch plaats vinden. Doel van zulk een bedrijf is een bepaald landbouwproduct in het groot zoo goedkoop mogelijk voort te brengen, zoodat men den kostprijs inclusief vervoer naar de markt op lager of hoogstens gelijk niveau kan brengen als in andere productiegebieden. Kan dat niet, dan is het met een goede oeconomie niet overeen te brengen een dergelijk bedrijf op te zetten. Practisch gesproken moet van te voren dus zooveel mogelijk vaststaan, dat zal kunnen worden geconcurrereerd met de goedkoopste productiegebieden en dat er kan worden beschikt over een markt, waarop men door invoertarieven niet wordt gehandicapt. Hieruit volgt dat als producten voor dezen vorm van grootcultuur uitsluitend in aanmerking komen die landbouwvoortbrengselen, waarvan men de zekerheid heeft:

1. dat ze in het land van voortbrenging de meest gunstige voorwaarden voor hun groei en productie onder financieel niet bezwarende omstandigheden vinden, m. a. w. daar dus bij lange onkosten hooge opbrengsten zullen geven;

2. dat op eigen gebied voldoende en onmiddellijken afzet is te verkrijgen op een markt, die nu hoofdzakelijk uit vreemde landen wordt voorzien;

3. dat de cultuur en productie van begin tot eind mechanisch kunnen geschieden.”

Zulke producten zijn rijst en mais. In Nederland wordt jaarlijks uit den vreemde ingevoerd voor een waarde van f 20.000.000 aan rijst en van ongeveer f 140.000.000 aan mais, die voor eigen gebied zou kunnen worden gewonnen.

Ten slotte brengt de schrijver welverdiende hulde aan den heer Tj. Pyttersen, die met taaie volharding gedurende vele jaren heeft gestreden voor de mechanische grondbewerking.

Men meldt uit Nickerie aan De West:

Twee expedities zijn uit Nickerie vertrokken, om voor eigen rekening in het Corantijengebied naar goud te zoeken. De expedities staan onder leiding van C. Beck en Stroom.

De waterstand in de bovenlanden is nog steeds laag, tengevolge der aanhoudende droogte.

J. A. MONOD DE FROIDEVILLE

BELASTINGADVISEUR

WIJNSTRAAT 91 - ROTTERDAM

TELEFOON 54780

5615

VOORLICHTING EN BIJSTAND IN ALLE

— FISCALE AANGELEGENHEDEN —

„De Maasbode” van 12 Januari schrijft over de gunstige berichten omtrent nieuwe proefnemingen in Suriname met de bereiding van de Liberia koffie:

„Het is een reden tot verheuging, dat de laatste berichten, die eenige dagen geleden uit Suriname zijn binnengekomen, gunstig luiden. Men heeft een standaardproduct van een gelijkmatige groen-gele kleur, een normale koffie-kleur, verkregen. Het drogingsprocédé is intensiever toegepast, waarbij het verkregen product bevrijd is van zijn gebreken, zooals wordt gemeld.

In een bijeenkomst te Paramaribo, waarbij de Gouverneur van Suriname aanwezig was, o.a. met den directeur van de Surinaamsche Bank en den staf van 't Landbouwproefstation, werd door iedereen de volgens het systeem van dr. Fernandes behandelde koffie duidelijk onderscheiden van de gewoon bereide Liberia, terwijl, gelijk de mededeelingen luiden, deskundigen moeite hadden om verschil op te merken tusschen de nieuwe koffie en de Arabica, gelijk bekend, een zeer goede koffiesoort.

Mochten deze gunstige resultaten verder bevestigd worden, dan is er een belangrijke schrede in de goede richting gedaan, en kan er omtrent Suriname te midden van veel donkers weer eens wat goeds worden vermeld. De directeur en de gedelegeerde van de koffieproeffabriek te Paramaribo verdienen erkentelijkheid voor wat zij hebben gedaan.

Thans lijkt het zeer gewenscht om een goede organisatie te vinden voor den verkoop van de nieuwe bereide Fernandes-koffie. Nieuwe afzetgebieden moeten worden gezocht, en het is daarbij noodzakelijk, dat de volgens het nieuwe systeem bereide koffie prima en met de meeste zorg op de markt wordt gebracht. Het denkbeeld om den verkoop van deze koffie in één hand te brengen, verdient daarom alle overweging.”

Den heer A. C. Noordhoek Hegt is drie maanden vrijstelling van dienst verleend. Hij vertrekt eind Januari naar Nederland, om vermoedelijk niet terug te keeren. Er is sprake van, schrijft De West, om het ambt van agent generaal voorloopig niet weder te vervullen.

R. schrijft uit Utrecht aan de „Haagsche Post” van 8 Januari:

Waarom niet Suriname?

M. de R. In de H. P. van 2 Januari wordt in de H. P. Tribune door M. M. v. O. de wenschelijkheid besproken om Nederlandsch kapitaal emplooi te doen vinden in Zuid-Amerika, met name in Argentinië. Maar waarom weer in een vreemd land en niet in onze kolonie in Zuid-Amerika, Suriname? Deze zoo verwaarloosde kolonie bezit een rijken bodem en wacht slechts op den zoo hoog geroemden ondernemingsgeest der Nederlanders, om tot zijn vroegeren bloei te kunnen terugkeeren. Natuurlijk dient de Regeering de mogelijkheid open te stellen tot het entameeren van ondernemingen daarginds door particulieren.”

Wij lezen in „Het Volk” van 14 Januari:

„Van den Hollandsch-Surinaamschen negerauteur Antoine de Kom zal binnenkort bij de Larensche uitgeverij „De Nieuwe Tijd” een roman „Wij slaven van Suriname” verschijnen.

Het boek werpt een ontstellend licht op één der donkere punten der koloniale beschaving.”

De directeur-generaal der posten, telegrafie en telefonie maakt bekend, dat de gelegenheid is opengesteld tot verzending van telegrafische postwissels naar Suriname. Het maximum-bedrag voor deze wissels is, evenals dat voor de gewone postwissels, vastgesteld op f 480 (S. Ct.)

Telegrafische postwissels naar Suriname zijn mede toegelaten op den voet en tegen het tarief van uitgestelde, van nacht- en van weekeinde-telegrammen.

De postwissels behooren in de Nederlandsche taal te worden gesteld. Eventuele bijzondere mededeelingen kunnen, wanneer de wissels tegen vol tarief worden verzonden, desgewenscht in eene andere taal worden gesteld.

Gediplomeerd VOETSPECIALIST

F. J. M. RUTTEN

SCHOOLMEESTERSTRAAT 40, DEN HAAG. Tel 118375. Attesten van verschillende „Oost- en West”-leden ter inzage. 5274 Overal te ontbieden.

Wissel- In- en Verkoop Credietbrieven Telegrafische Uitbetalingen	Hollandsche Bank voor West-Indië	Incasseeringen Handelsinformaties Rembours- en Document-Credieten
	AMSTERDAM. (C) Keizersgracht 255 — Telefoon 31290, 35290 en 36290 CURAÇAO CARACAS VENEZUELA Belast zich met alle Bankzaken op West-Indië, Venezuela, Columbia en Midden-Amerika 5156	

Nagekomen Berichten.

Voor het Crisis-Comité.

Door den Raad van Beheer van „Boeatan" is besloten te beginnen met 24 dezer gedurende de e.k. maanden Rijsttafel-avonden te houden van 6 tot 8 uur, waarvan de netto-opbrengst komt ten bate van het Crisis-Comité.

Curaçao

Scheepvaart.

Van Januari tot November 1931 kwamen binnen 4250 (5064) stoom- en 1195 (1635) zeilschepen, metende onderscheidenlijk 25.120.408 (27.985.015) en 105.331 (198.533) M.³ netto.

Curaçao Montmartre dancing.

Dit cabaret, waarvan wij de sluiting meedeelden, zou blijkens een aankondiging in *La Prensa* weer geopend zijn Zaterdag 19 en Zondag 20 December „om des avonds 11.30 uur." Dat is wel laat, maar niet lang, als het daarbij blijft. De advertentie sluit met de mededeeling: „Orde en zeden zijn gewaarborgd".

Fransch bezoek.

Volgens een bericht in *Boletín comercial* heeft met de Franche mailboot een bezoek aan Curaçao gebracht Mevrouw Herriot, de echtgenoot van den Franschen staatsman.

Choloma.

De *Amigoe* deelt mee, dat de plantage, waar het struisvogelpark was gevestigd, voor f 18.000,—, het bedrag der hypotheek, is verkocht. De dertien vogels brachten f 101,— op.

Het Hollandsch aanzien van Willemstad.

Al eens eerder hebben wij ons hier afgevraagd, wat toch wel den Hollandschen indruk mag vestigen, die meer dan één schrijver verklaart bij het binnenvaren van de St. Annabaai gekregen te hebben. Nu is er althans een, die ons dit openbaart. Een ongenoemde schrijver in *Ons Land* van 1 Jan. 1932 deelt mee: „De roode en grijze pannendaken zijn met witkalk aangestreekt. Zulke daken ziet men ook te Zoutelande en op Terschelling". Wij troosten ons met de gedachte, daar nooit te zijn geweest.

Koloniaal raad.

De *Amigoe* heeft een verslag van een raadsvergadering van 22 Dec. 1931. Wellicht komen wij op deze vergadering terug, als wij de officieele notulen hebben. Nu reeds twee mededeelingen daaruit. De gouverneur wil bij traktementen van ambtenaren boven de f 9600 's jaars den duurtebijslag doen vervallen. En.... de Koloniale raad heeft geamendeerd, aangenomen het volgens de *Amigoe* „in het vorige zittingsjaar" ingediende, maar in werkelijkheid in November 1927 gedagteekende, ontwerp tot wijziging der inkomstenbelasting verordening, waarbij de eigen aangifte is voorgesteld.

Uit den Verren Vreemde

Drie commissies op weg naar Indië.

Terwijl in Britsch-Indië de toestand uitermate ongeschik lijkt om door gemeedelijk overleg iets te bereiken, zijn toch drie commissies uit Engeland sloop gegaan om in Indië verder te gaan voortbouwen op hetgeen de Engelsche regeering beschouwd als de resultaten van de tweede Ronde tafel-conferentie.

Die commissies zijn:

Een in zake stemrecht, telt de volgende Engelsche leden: Lord Lothian (voorzitter), Bennett, Butler, lord Dufferin, Kerr, Miller, Milner en Mary Pickford. Zij moet voorstellen uitwerken voor de vertegenwoordiging in de provincies en in het centrum.

Een voor de federale financiën: Lord Percy (voorzitter), Kershaw, Robinson.

Een van onderzoek (States Inquiry Committee): Davidson (voorzitter), Glancy, Groyer, Lord Hastings, Hutchinson, Martin, Williams. Zij moet uniformiteit brengen in de regeering en de min of meer zelfstandige vorstenlanden, wier financieele relaties met het gouvernement nu nog door afzonderlijke verdragen geregeld zijn.

De Indische leden der commissies moeten nog worden benoemd.

De omstandigheden, waaronder deze commissies zullen hebben te werken, herinneren aan de avonturen der berucht geworden tournee van de Sir John Simon-commissie, die haar licht maar kon opsteken bij een kleine schare van gewilligen, terwijl zij overigens non-coöperatie en tegenwerking van velen en van vele zijden ondervond. Zij heeft haar werk toen toch doorgezet. De herinnering aan de Simon-commissie is nog te meer actueel nu Sir John in het nationale

ministerie Mac Donald als minister van buitenlandse zaken is opgetreden.

Kunnen de commissies hierbij en hiervoor op gulle medewerking van Indiërs rekenen?

Zooals men weet, heeft de Congresspartij op zoodanige wijze den oorlog aan de regeering verklaard, en zijn de leiders, onder welke Gandhi, Nehroe, Patel, daarin op zoodanige wijze meegegaan, dat Lord Willingdon maatregelen heeft genomen om de actie der Congresspartij te fruisken, heeft hij geweigerd met Gandhi over de te voeren politiek te beraadslagen en is tot het gevangen-nemen van de genoemde leiders en vele leden van de verzetpartij besloten moeten worden.

Tevens was in de N.W. provincie krachtig optreden noodig tegen de snel-veldwinnende beweging der roodhemden.

Nog steeds staan op verschillende plaatsen Hindoes en Mohamedanen vijandig tegenover elkander. De paria's worden zich hun rechten als mensch bewust; de hoogere kasten zien dat met ongerustheid aan. Het ontzag voor Engeland is in de laatste jaren in menig opzicht gedaald.

De Rondetafel-bijeenkomst, wier voorloopige resultaten de commissies hebben uit te werken, is in Indië volstrekt niet populair.

Op wiens steun kunnen zij dan wel rekenen?

De minister voor Indië, Sir Samuel Hoare heeft in deze gehandeld in overeenstemming met den onderkoning. De regeeringen in Londen en in Nieuw Delhi zijn 't dus er over eens, dat zij van den maatregel nuttig effect verwachten. Inderdaad ondervindt Lord Willingdon in menig opzicht ook loyale medewerking bij zijn streven om Indië langs lijnen van geleidelijkheid staatkundig tot grootere zelfstandigheid te brengen. De liberale partij, welke 't meeste vertrouwen in zijn beleid toont, heeft echter haar medewerking voor de commissies op een zóó eigenaardige wijze toegezegd, dat daarvan nu ook niet te veel mag worden verwacht.

Volgens een correspondentie uit Delhi aan *the Times*, zou de houding der liberalen bepaald zijn in deze zes punten.

1°. dat de liberalen vastbesloten zijn om de regeering te helpen in het uitvoeren van de besluiten der Round Table Conference;

2°. dat zij ten volle bereid zijn met de op 29 Januari te Bombay aankomende Britsche commissies samen te werken;

3°. dat ook diegenen die indertijd de commissie Simon geboycot hebben, dezelfde meening toegedaan zijn;

4°. dat zij de voegzaamheid der regeeringsordonnanties wel niet openlijk ontkennen, maar de hoop uitspreken, dat deze zoo beperkt en gematigd mogelijk uitgevoerd zullen worden;

5°. dat zij bijna eenstemmig het besluit van den onderkoning, om Gandhi niet te ontvangen, afkeuren, zulks omdat de arrestatie van Nehroe, Patel en Bose Gandhi's positie onmogelijk gemaakt had en Gandhi, had men hem tijd en gelegenheid gegeven, zijn positie herwonnen en zich tegen de extremisten gekant zou hebben en tot samenwerking met de regeering bereid geweest zou zijn;

6°. dat zij niet zonder eenigen weerzin Gandhi's arrestatie als in de gegeven omstandigheden onvermijdelijk erkennen, maar de meening toegedaan zijn, dat zijn gevangenzetting ongelukkig is.

Den 14en Januari heeft Sir Samuel een rede gehouden voor de op zijn departement verzamelde journalisten, gelegenheid, die hij had gezocht, in verband met het vertrek der drie commissies, en die dus van het hoogste belang is voor wie het door de regeering beoogde wenschte te begrijpen.

Twee zijden heeft zijn politiek. Enerzijds de handhaving van het gezag der regeering, de bevestiging van wet en orde en het verbieden van alles, wat op anarchie lijkt en wanorde. Aan den anderen kant constitutioneele vooruitgang in de richting van een Panindische federatie.

Sir Samuel betoogde, dat de regeering met kracht moet optreden, als zij in Indië wilde blijven. Een andere keus was er niet dan deze, weggaan of „de uitdaging aanvaarden".

Aanvankelijk heeft de tactiek van krachtig optreden reeds succes gehad. Zoowel in de Noordwestelijke Provincie als in de Vereenigde Provincies was een merkbare verbetering gekomen. De pacht in de Ver. Prov. komt beter binnen dan in maanden het geval is geweest. In de N.-W. provincie zijn tal van Roodhemden hun onderwerping komen aanbieden.

Maar bij dat tijdelijk succes wil de minister toch niet blijven staan. Hij verdedigde principieel het krachtig optreden, maar verbond daaraan een aanbod tot samenwerking met alle gematigde kringen van Indië.

Onze Indische vrienden zullen merken, dat de regeering als zoodanig ook voornemens is te regeeren en ik hoop, dat zij daarom te meer van ons zullen houden. Zoo lang als wij in Indië verantwoordelijk zijn voor de regeering zijn wij voornemens te regeeren.

Zoolang ons bedreigingen boven het hoofd hangen, zoolang er pogingen worden gedaan om de regeeringsmachine stuk te slaan, zullen die maatregelen van kracht blijven. Maar zoodra die bedreigingen en aanvallen verdwenen zijn, zullen sympathie en samenwerking hun plaats innemen en de Britsche regeering zal niet talmen den nieuwen geest gehoor te geven.

Zoolang wij moeten vechten, zullen wij vechten en als wij vechten, zullen wij natuurlijk ook overwinnen. Maar ik acht zulk soort methoden uit den tijd. Wij wenschen zoowel op internationaal gebied als op nationaal gebied vrede en wij zullen verheugd zijn, als de tijd komt, dat good-will en samenwerking met alle deelen der publieke opinie in Indië hersteld worden en dat er geen leege stoelen zullen zijn op eenige toekomstige Round Table Conference. Aldus de minister voor Indië.

In deze uiteenzetting is wel duidelijk aangegeven hoe de leiders der politiek zich deze in groote lijnen denken. Maar uit de koloniale geschiedenis van het Britsche rijk zijn, uit de laatste kwart eeuw, vele voorbeelden bij te brengen van een verplicht verbuigen van de groote lijnen, door onvermogen om de kleine lijnen tot voegen te dwingen, voorbeelden van een gaandeweg toegeven aan invloeden en machten, die men van hooger hand niet heeft weten te beheerschen.

De teekens, van hetgeen thans aan het gebeuren is, lijken ons minder gunstig dan de minister ze meent te mogen zien. Den 18en Januari is de burgerlijke ongehoorzaamheidscampagne geopend, zooals deze door de Congresspartij is uitgevaardigd. De politie heeft al maar weer meer leiders gearresteerd. Dit vormt wel de schelst mogelijke tegenstelling van de gedachte, die ten grondslag ligt aan het plan om weer een Ronde-tafel-conferentie, ditmaal in Indië zelf, bijeen te roepen, gedachte die geheel berust op samenwerking tot gemeenschappelijk vreedzaam overleg van alle betrokken partijen!

Vermoedelijk zal 't niet lang duren of men zal kunnen waarnemen in hoever de Willingdon-Hoare tactiek de leiding kan behouden, dan wel zich te plooiën zal hebben naar de van onderop werkende krachten.

Van onze Adverteerders.

CENTRAAL THEATER, DEN HAAG, Lange Poten 41.

(HET SLIPPERTJE.)

Een muzikale filmcomédie.

Muziek: Ralph Erwin.

Tekst der liederen: Robert Gilbert.

Regie: Reinhold Schünzel.

Opgenomen op Klangfilm-apparaten.

De advocaat Walter Heller viert zijn wittebroodsweken en is in den zevenden hemel, want zijn Erica is beeldschoon, verliefd en wat men niet altijd gelijktijdig vindt, erg trouw. Daarentegen is de hemel, waarin de dikke fabrikant Wernecke leeft, niet zoo blauw, want zijn vrouw, de mooie Lona, is een canaille, maar een zeer appetijtelijke canaille! Behalve haar bekoorlijkheden heeft zij ook een verleden, waarin juist deze bekoorlijkheden geen geringe rol hebben gespeeld. Tot de schare mannen, die haar charmes op prijs wisten te stellen, behoort ook de thans zoo solide advocaat Heller, met wien de pikante Lona door vriendschapsbanden is verbonden.

Lona, die zich verveelt, verlangt er naar om met Heller weer eens een flirtation te hebben en voorbeeld van vroegere avontuurtjes. Zoo gedacht, zoo gedaan!

VAN MARLE
EN
BIGNELL
Lange Voorhout 58
s-GRAVENHAGE

KUNSTVEILINGEN
MEUBELVEILINGEN
TAPIJVEILINGEN

Op aanvraag
wordt Catalogus
toegezonden

5551

Snel wordt den verrasten Heller aan de telefoon een scène voorgespeeld: op Lona wordt chantage gepleegd, haar huwelijk is in gevaar, maar ook dat van Heller, want de schurk weet alles, wat er vroeger tusschen hen is voorgevallen! Zij moet daarom Heller dringend spreken, vanavond nog, in het gemeentelijke lokaal, waar zij weleer zoo dikwijls... De schurk zal er ook zijn! Woedend smijt Heller de telefoon neer en Erica hoort de rest: haar wantrouwen is gewekt! Dat moest nu vandaag gebeuren, waar zij zoo op het feest bij doctor Max Eppmann, Walter's vriend, gevestigd had. Als Heller weggaat, zint Erica op wraak.

Heller is intusschen op de plaats van bestemming aangekomen. Lona verschijnt iets later, opgeruimd, verleidelijk, maar alle lokmiddelen van deze sirene, die de afperser slechts gefantaseerd heeft, om Walter te bewegen naar haar toe te gaan, falen jammerlijk. Hij zegt zijn ex-vriendin ongezouten de waarheid en boos stappen beide op...

Ondertusschen neemt Erica revanche, razend van jalouzie en beziel met slechte voornemens, bezoekt zij een mondaine gelegenheid, waar zij spoedig in een uitgelaten stemming komt, dank zij de frivole muziek, de prikkelende champagne en de ondeugende chansons... Als zij tenslotte wil betalen, merkt zij, dat zij niet genoeg geld bij zich heeft. Ten einde raad telefoonert zij Max Eppmann, den deugdzaam kamergeleerde. Deze komt haar ijlings te hulp. Hij treft haar in een al te vroolijke bui aan. Onder geen beding wil zij naar huis, in tegendeel, om haar man te ergeren wil zij persé naar de kuische jonggezellenwoning van Max. Daar valt een en ander voor: er wordt gekust en Max Eppmann, die er strenge principes op na houdt, verbeeldt zich, dat hij nu Erica moet trouwen. Vervloekte geschiedenis! Voorloopig slaapt zij in het bed van Max heel alleen haar roes uit!

Als Walter en Lona het café hebben verlaten, worden zij door een plasregen overvallen. Wijd en zijd is er geen taxi te zien! Plotseling wordt Walter de leeg auto van zijn vriend Max gewaar. Hij bezint zich niet langer en stapt met Lona in. Zij rijden een anderen wagen aan. Ontzet herkent Lona haar man. Zij geven gas, maar Wernecke, die buiten zichzelf van woede is, heeft het nummer genoteerd. Hij weet nu, wie de verleider van zijn vrouw is: doctor Max Eppmann!

Verontwaardigd begeeft hij zich naar zijn advocaat, die niemand anders is dan Walter Heller, bij wien Eppmann juist gekomen is om naar de hand van Erica te dingen. Deze laatste is inmiddels weer nuchter geworden en neemt, als de verwarring het hoogtepunt heeft bereikt, de regeling van de kwestie zelf in handen, waardoor het slippertje geen ernstige gevolgen heeft. Het tegendeel is veeleer het geval, want Lona heeft haar dikken August weer terug en Erica moet Walter weer in genade aannemen.

Van onze adverteerders.

Raaf's Temoelawak galpastilles! Wie onzer kent niet Temoelawak, de wortel, wier aftreksel zoo heilzaam is tegen gal- en leverlijden? Thans zijn pastilles in den handel gebracht — Temoelawakpastilles — welke volkomen genezend werken tegen deze kwalen. In tegenstelling met vele andere geneesmiddelen in dezen vorm, die door machinale bewerking veel van hun geneeskracht verliezen, zijn deze pastilles, welke geheel door handarbeid zijn samengesteld, volwaardig aan geneeskrachtige bestanddeelen. Bij gebruik dezer pastilles bij lever-, gal- of maagaandoeningen behoeft geen diët gevolgd te worden. Men lost de pastilles op in een glas warm water en gebruikt dezen drank op den nuchteren maag. Langzame, doch volkomen genezing volgt! Wij verwijzen naar de desbetreffende annonce in dit blad.

Familie-pension „De Greef”.

Wij vestigen gaarne de aandacht onzer lezers op het Familie-pension „De Greef”, Prinses Mariestraat 18, Den Haag.

De heer De Greef was jarenlang chef-kok bij de bekende zaak Rijkers & Versteeg te Batavia, zoodat het bereiden van Indische schotels en „Makanan blanda” hem wel toevertrouwd moeten zijn.

De heer De Greef houdt ook pension ter plaatse, terwijl ook „doortrekkenden” er een home vinden. De eetzaal zoowel als de kamers zijn keurig geïnstalleerd. Het geheel is centraal verwarmd, de logeerkamers zijn voorzien van stroomend warm en koud water.

Een inrichting dus, zoowel voor de Haagsche leden van Oost en West, als daarbuiten.

Berichten der Afdeelingen

Afdeeling 's Gravenhage.

Jaarlijksche algemeene vergadering op Zaterdag 30 Januari 1932 des namiddags 3 uur in het Gebouw Korte Voorhout 6, Den Haag.

Agenda:

1. Opening.
2. Notulen van de Jaarlijksche Alg. Vergadering op 7 Februari 1931.
3. Jaarverslag 1931 van den secretaris.
4. Rekening en Verantwoording over 1931 van den Penningmeester.
5. Begroting voor 1932.
6. Verslag van de Commissie van Verificatie voor het jaar 1932, alsmede van haar plaatsvervangers. De heeren G. W. Erfmann en J. E. Bylo hebben zich bereid verklaard wederom als leden zitting te nemen, terwijl de heeren M. J. Lusink en G. Nypels, die voor 1931 bereid waren tot plaatsvervangende leden op te treden, bij hun bevestiging, wederom als zoodanig voor 1932 zullen worden benoemd.
8. Periodieke verkiezing bestuursleden. Aan de beurt van aftreden zijn de heeren F. van Peski en L. A. Bakhuis, resp. als voorzitter en ondervoorzitter en mevrouw E. van Assen-Sol als lid, die zich herkiesbaar stellen.
9. Voorstel aan de Alg. Vergadering om goedkeuring te willen verlenen het Bestuur met één lid uit te breiden, n.l. met den heer H. J. Schmidt, Oud-Resident van Menado, Thesaurier van Z.K.H. Prins Hendrik en Adjudant in Buitengewonen Dienst van H.M. de Koningin met den rang van kolonel.
10. Benoeming van een afgevaardigde en plaatsvervangende voor de aanstaande jaarlijksche algemeene vergadering der Vereeniging.
11. Rondvraag en sluiting.

Groote opkomst der leden en begunstigers wordt zeer op prijs gesteld.

De Secretaris,
J. C. BAUDOIN.

Op Woensdag 27 Januari 1932, des avonds 8 uur, zal in de groote zaal van den Dierentuin te 's Gravenhage, de bekende mooie film „Tropisch Toerisme” worden vertoond, met inleiding door den heer L. D. Petit en muzikale begeleiding, voor de leden der Haagsche afdeelingen van Het Algemeen Nederlandsch Verbond en van de Vereeniging „Oost en West”, de leden der Pullman-Club te 's Gravenhage en genoodigden.

De leden van „Oost en West” hebben op vertoon van hun lidmaatschapskaart recht op vrijen toegang (met gelegenheid tot plaatsbespreking bij den Dierentuin op 25, 26 en 27 dezer van 10 uur v.m. tot 4 uur n.m. à f 0.10 per persoon) voor zichzelf en één huisgenoot.

De Secretaris,
J. C. BAUDOIN.

Groningen en Ommelanden.

Op Donderdag 28 Januari a.s., des avonds 8 uur, zal de heer Th. van Erp, in de commissiezaal der Harmonie een voordracht met lichtbeelden voor onze leden en begunstigers houden. Onderwerp: *De Boroboedoer*.

Wij vestigen de aandacht van onze leden hierbij op dit hoogst belangwekkend onderwerp, dat vooral ook in wetenschappelijke kringen groote belangstelling zal wekken. De heer van Erp is hier geen onbekende. Een 15-tal jaren geleden trad deze begaafde en tot oordeelen bevoegde spreker, gedurende de Indische week voor onze afdeeling voor een stampvolle zaal op. Wij hopen, dat ook ditmaal de Commissiezaal weer te klein moge zijn.

Entree voor leden met één huisgenoot(e) en donateurs voor zich persoonlijk vrij.

Niet-leden f 1,— per persoon; leerlingen van middelbare scholen f 0,50.

Kaarten in voorverkoop bij het Reisbureau Kruize. Plaatsbespreking in de Harmonie.

De Secretaris,
J. FRANKE.

Mededeelingen

VAN HET HOOFDBESTUUR.

Informatie-Bureau.

Het Informatie-bureau der Vereeniging, Korte Voorhout 6, Den Haag, is dagelijks geopend van 10—12 en van 2½—4 uur (des Zaterdags alleen tot 12 uur).

Verkrijgbaar ad f 0,25 „Curaçao”, naar de laatste gegevens bewerkt door het Bestuur der afdeeling aldaar, welke secretaris, de heer H. J. C. Bodenburg Hellmund gaarne bereid is verdere informatiën omtrent Curaçao aan belanghebbenden te verstrekken.

Aan de Besturen der Afdeelingen.

(Artikel 5 Huishoudelijk Reglement)

Elk afdeulingsbestuur zendt jaarlijks vóór den 1sten Januari aan het Hoofdbestuur een alfabetische naamlijst der leden van de afdeeling op 1 Januari, met vermelding van ieders contributie of bijdrage en adres, benevens een opgave van de bestuursleden met vermelding van functie en een opgave van ingestelde commissiën met vermelding der commissieleden.

Elk afdeulingsbestuur zendt jaarlijks vóór den 1sten Maart aan het Hoofdbestuur:

- a. het verslag over het afgelopen jaar, met vermelding van den toestand op 31 December van het vorige jaar en der resultaten welke verkregen zijn door inrichtingen door de afdeelingen in het leven geroepen;
- b. eene geldelijke afrekening;
- c. eene opgave van onderwerpen, welke de afdeeling op de jaarlijksche algemeene vergadering behandeld wensch te zien;
- d. een kandidatenlijst, houdende opgave van een dubbeltal kandidaten voor de mogelijke voor de afdeeling openvallende plaatsen in het Hoofdbestuur.

Aan diegenen in Nederland, in Oost- en West-Indië, die nog geen lid zijn onzer Vereeniging.

De Vereeniging „Oost en West” onderhoudt den band tusschen Nederland en de Indië en tracht dien te versterken.

Zij bevordert de wederzijdsche belangen, zoo zedelijke als stoffelijke.

Zij neemt stelling tegen invloeden die daarmede strijdig zijn.

Zij steunt alles wat strekken kan tot handhaving van het Rijksverband.

Leest het Orgaan, het „Koloniaal Weekblad” en deelt ons uwen wensch mede omtrent hetgeen, naar uwe meening, door de Vereeniging en haar Orgaan als nog zou kunnen worden verricht voor onze leden hier te lande, en O. en W. Indië.

Meldt u voor het lidmaatschap aan!

HET HOOFDBESTUUR.

Wij ontvingen van het Bestuur der Vereeniging voor Volkenbond en Vrede het volgende schrijven, met verzoek om medewerking, een verzoek waaraan wij gaarne gevolg geven:

„Op Zaterdag 30 Januari, des namiddags te 2½ uur, aan den vooravond dus van de Ontwapeningsconferentie van den Volkenbond, welke op 2 Febr. d.a.v. te Genève samenkomt, heeft onze Vereeniging een groote bijeenkomst samengeroepen in het Gebouw voor Kunsten en Wetenschappen te 's-Gravenhage, welke beoogt om belangstelling voor deze Conferentie en haar wetslagen voor zoover in de kringen van ons Nederlandsche volk nog niet aanwezig, te wekken.

Het karakter dezer bijeenkomst is van demonstratieve aard; zij beoogt niet om eenig bepaald standpunt inzake het ontwapeningsvraagstuk naar voren te brengen. Wij zijn daarom verheugd, dat vooraanstaande sprekers van geheel uiteenlopende richting hunne medewerking hebben toegezegd, zoodat de Vereeniging bij deze bijeenkomst getrouw

VOOR AL UWE REIZEN

Reisbureau LISSONE N.V.
AMSTERDAM

Reisbureau LINDEMAN N.V.
DEN HAAG

Leidschestraat 5 — Dam 10

Groenmarkt 22 en elders

— N.V. Ned. Ind. Reisbureau LISSONE-LINDEMAN —

BATAVIA-CENTRUM: Rijswijkstraat 2 — SOERABAYA: Simpang 4

GENUA
Uff. Informazioni C.I.T.
Stazione P. Principe

MARSEILLE
„Hotel Splendide”
61 Boulevard Dugommier

PARIS
„EXPRINTER”
26 Avenue de l'Opéra

blijft aan haar karakter om elke richting in haar midden gelegenheid te geven zich te uiten.

Wij zouden het op hoogen prijs stellen, indien velen, zeer velen op deze bijeenkomst aanwezig waren en wij roepen ook uwe bemiddeling in om daarvoor belangstelling te verkrijgen."

Leden van „Oost en West” die deze bijeenkomst wenschen te bezoeken, gelieven zich vóór 26 dezer op te geven aan het Algem. Secretariaat, K. Voorhout 6, 's-Gravenhage, met duidelijke opgave van naam en adres.

Die opgave is bestemd voor het Bestuur van Volkenbond en Vrede, die voor de toezending van kaarten zorg zal dragen.

VAN DE REDACTIE.

Jaargang K. W.

Complete jaargangen K. W. 1931 verkrijgbaar aan het Algem. Secretariaat der Vereeniging, Korte Voorhout 6 — ad f 1.50 p. j. Giro No. 14574.

Gedenboek Semarang.

Het Hoofdbestuur dezer vereeniging ontving van Burgemeester en Wethouders der gemeente een exemplaar van het ter gelegenheid van het 25 jarig bestaan der genoemde gemeente uitgegeven Gedenboek.

Het fraaie werk, voorzien van tal van afbeeldingen, is aanwezig op de Leestafel, ter kennisneming van de leden.

Luchtpost naar Indië.

Met het vliegtuig, dat 14 Jan. j.l. van Schiphol naar Ned-Indië is vertrokken, 27 zakken luchtpost verzonden met een totaalgewicht van 229 K.G. 650 G. bruto en 209 K.G. 270 G. netto.

De zending bevatte: 13309 stukken beneden 5 gram; 307 briefkaarten en postwissels; 3552 stuks zwaarder dan 5 gram en 1984 stuks bestemd voor tusschenliggende landen; tezamen 19152 stuks.

Luchtpost uit Indië.

Blijkens mededeeling van de Indische Postadministratie heeft het retourvliegtuig van den Holland-Indië-dienst 215 K.G. 236 G. post aan boord.

Wijziging postverzending naar Indië.

In verband met de vervanging van enkele oudere passagierschepen door snelvallende vrachtschepen, welke Napels aandoen in plaats van Genua of Marseille, is de postverzending naar Ned-Indië gewijzigd.

De mail, welke met het Vrijdagsavonds van Napels vertrekkende schip vervoerd moet worden, zal uit Nederland verzonden worden des Donderdagmorgens met den trein van 6.40 uit Amsterdam.

Met de vrachtschepen worden geen brievenmalen verzonden naar Ceylon, Penang en Siam.

De verzending via Genua en Marseille in aansluiting op de Nederlandsche passagierschepen ondergaat geen wijziging.

Commissariaat voor Indische Zaken.

Uitzending voor 's Lands dienst in Nederlandsch-Indië.
Voor de na te noemen betrekkingen bij 's Lands dienst in Nederlandsch-Indië, waarin moet worden voorzien door uitzending vanwege het Commissariaat voor Indische Zaken bij het Departement van Koloniën, bestaat thans gelegenheid tot mededinging:

- a. leeraar aardrijkskunde, doctoraal diploma sociale geografie of akten aardrijkskunde m. o. en geschiedenis m. o.;
- b. leeraar Duitsch (doctoraal diploma of akte B);
- c. predikant bij de Protestantsche Kerken.

Leden van „Oost en West”

Doet Uwe inkoop bij de leveranciers, die het „Koloniaal Weekblad” door adverteeren steunen.

Tracht vertrouwde firma's op te wekken tot plaatsing van annonces in het „K. W.". Ook daarmee steunt gij de belangen van de Vereeniging.

WISKUNDE - BOEKHOUDEN
Privaatlessen f 1.50 per uur. 5261
F. TERSTEEGE

GOUDSBLOEMLAAN 15. DEN HAAG. Tel. 339022.
Aanbevolen adres voor Leden van „Oost en West”.

Danslessen bij U of bij mij thuis heeft direct resultaat
MISS ELLEN 5307
Billijke condities Tel. 720435
DE SILLESTRAAT 171
BEZUIDENHOUT 'S-GRAVENHAGE
(Aanbevolen adres voor Oost en West)

Zij, die voor uitzending voor één dezer betrekkingen in aanmerking wenschen te komen, kunnen zich tot het verkrijgen van inlichtingen wenden tot het Commissariaat voor Indische Zaken bij het Departement van Koloniën, afdeling B, eerste bureau.

Adresverandering.

Den leden wordt beleefd doch dringend verzocht, bij adresverandering, hiervan ten spoedigste mededeeling te doen: in Nederland, aan den Administrateur der Vereeniging, Korte Voorhout 6, Den Haag; in O.-Indië aan den Hoofdvertegenwoordiger, den heer L. M. F. Plate, Broestraat 9, Malang; in Suriname aan den W. K. A. baron van Lynden, voorzitter der afdeling; en in Curaçao aan den heer H. J. C. Bodenburg Hellmund, Secretaris der aldaar gevestigde Afdeling.

In Nederland aangekomen verlofgangers.

Ir. C. S. van Haften, wd. ingenieur 1e kl. b. d. Dienst v. d. Mijnb. per adres Ned. Hand. Mij., Den Haag; A. F. Chr. van Rijn, tuinbouwk. ambt. 1e kl. Laag-Keppel (Gld.); W. J. A. Fermin, controleur 1e kl. b. d. P. T. T., St. Franciscusweg 7, Heerlen (L.); W. Goossens, controleur 2e kl. b. d. P. T. T., Grootte Straat 117, Almelo; R. van Alphen, hulpprediker ten dienste v. d. Inl. Christengemeente te Tjamplong, Holle weg 72, Ubbergen; Chr. Rupke, commies-redacteur b. d. P. T. T., Arminiusplein, Oudewater; mevr. M. E. A. Rijkschroeff, geb. Pietersz., commies bij het dept. van B. B. Laan van Meerdervoort 270, Den Haag; mej. S. Kneefel, hoofdtelefoniste b. d. P. T. T., L. v. Meerdervoort 396, Den Haag.

F. H. Nieuwenhuijzen, assistent-res. b. h. B. B., p. a. Ned-Ind. Escompto Mij., Den Haag; mr. W. G. Peekama, wd. secr. v. d. Raad van Ned-Indië, Alexanderkade 3, Amsterdam; mevr. de wed. M. de Jong, geb. Everse, onderw. b. h. O. W. L. O., Kerkstraat 30, Zalt-Bommel; mevr. W. Koeck, geb. Ennen, commies b. d. Dienst der Zoutregie, Requier Vinkeleskade 24, Amsterdam; J. Deltour, commies v. d. Belast., Nierstraat 2 III, Amsterdam; S. Schregardus, leeraar a. d. N. I. A. S. te Soerabaja, Vondelplein 3, Amersfoort; K. F. A. Jansen, commies b. d. S. S. en Tr., Leidsche Vaart 118, Haarlem; L. F. Baudoin, ambt. 4e kl. (groep II) b. d. Dienst der In- en Uitvoerr. en Acc., Hotel „de Zalm”, Den Haag; H. van Steenberghe, ambt. ter beschikking v. d. Regeeringscomm. v. d. Bestuursvorming, van Imhoffstraat 1, Den Haag; mr. G. H. Bak, admin. ter secr. v. d. Prov. West-Java Stationsweg 68, Ede; J. G. P. Hezemans, comm. van pol. der 1e kl., Nieuwe Haven, Edam.

Met Pensioen.

H. A. Tittel, gedipl. hoofdtechn. ambt. b. d. P. T. T., Regentesseplein 24, Den Haag; H. v. d. Bergh, werkmeester b. d. S. S. en Tr., Thomsonlaan 4, Den Haag; J. Zwitsers, schoolhoofd O. W. L. O., hoofd Openb. Holl.-Inl. school te Probolinggo, Amsterdam; J. A. Veerman, dir. v. d. Openb. Norm. school, v. Inlandsche hulponderw. te Blitar, pension „de Kroon”, Middenweg 63, Amsterdam; M. W. Broekman, inspecteur Alg. Pol. hoofd v. d. Afd. Pol. van het dept. B. B., per adres fam. Oosterwijk, Frankenslag 103, Den Haag.

ADRESVERANDERINGEN.

D. de Zwaan, hoofdboekh. 1e kl. b. d. Gouv. Acc. Dienst, 2e Messestr. 16, Scheveningen; C. J. Neuman, ambt. 4e kl. (groep II) b. d. dienst der

I. U. en Acc., Goudenregenstr. 55, Den Haag; H. Steppe, Mulo-onderw. b. d. 2e. Openb. Mulo-school te Jogjakarta, Toussaintstr. 5, Alkmaar; H. N. Visser, adj. commies v. d. belast., Varnebroek 5, Alkmaar; D. G. Hooyer, resident v. Bangka en Onderhoorigh. Villa Dubochet 181, Clarens-Montreux, Zw.; H. H. Ong, tijd. fgd. ambt. 3e kl. I. U. en Acc., Pr. Hendrikstr. 5, Den Haag; P. K. W. Lakeman, burgemeester van Magelang, Pension Beau Sejour, Badhuisplein, Zandvoort; W. Schoutsen, kantoorhoofd b. h. hoofdbestuur P.T.T., Wilhelminalaan 16, Soestdijk; Dr. P. H. Wirth, leeraar b. d. Middelb. Landbouwsch. te Buitenzorg, Arnhemweg 149, Apeldoorn; Ir. M. E. Akkersdijk, Ing. 2e kl., Dienst v. d. Mijnb., Galvanistr. 22, Den Haag; Mej. S. J. van Nooten, 1e comm. b. d. Dienst v. Waterkr. en Electr., Tasmanstraat 188, Den Haag; Mej. A. Nienhuis, verpleegster 1e kl., Dienst der Volksgez., Carolieweg 17A, Groningen; C. Hoogenboom, wnd. adm. v. Fin. 2e kl., Zuid Donk 16, Rotterdam; D. Kamstra, Kap. der Mil. Adm., Acaciastraat 113, Den Haag; J. Holtslag, tijd. wnd. stationscommies 1e kl. S.S., Schuttersw. 28, Apeldoorn; H. van Dissel, hoofd-onderw. a. d. O. Eur. Lag. Sch. te Lahat, Merelstraat 28, Leiden; H. P. Schran, mijnbouwk. hoofd-opz., Kaapstraat 52, Den Haag; J. E. Voedeg, hoofdopz. Waterst. en B. O. W., Ohmstraat 124, Den Haag; G. M. Brinkman, contr. 1e kl. P.T.T., Sneeuwklouesstr. 192, Den Haag; C. Lion Cachet, contr. 1e kl. B. B., Vinkenbaan, „De drie Turfjes”, Santpoort; G. Kuiper, leeraar b. d. Pr. Hendrikschool te Batavia, Oldenzaalschestraat 2A 356I, Lonneker bij Enschede; H. G. van Maanen, treincontroleur b. d. S.S., Wilgekade 70, Rijswijk Z.-H.; Ch. Karimoen, Indisch Veeart 1e kl. b. d. Burg. Veeartsenijk. dienst, Nachtegaalstraat 5 bis, Utrecht. R. Rappard, hoofdbeheerder v. h. Landspandhuis te Blitar, Weimarstr. 38, Den Haag; G. J. Derks, 1e. Luit. der Art., Schiedamschesingel 133, Rotterdam; A. H. van Zuylen, hoofdcommies b. d. Dienst v. Waterkracht en Electriciteit, Frederiksplein 42, Amsterdam-C.; F. B. Düttrix, controleur 1e kl. B.B., Houtrustlaan 24, Den Haag; Mevr. E. Goldman, geb. Intveld, gedipl. analiste b. d. Dienst der Volksgez., Edisonstr. 72, Den Haag; G. H. S. Verhaar, wnd. schoolhoofd b. h. O.W.L.O., Pr. Hendrikstr. 28, Den Haag; Mej. J. v. d. Rhee, adj. boekhoudster b. d. Centr. Kas, Hotel de Paris, Boulevard Carabacel, Nice (Fr.); C. A. Baart, Mulo-onderw., Prinsengracht 460, Amsterdam-C.; P. F. Casimiri, techn. opz. 2e. kl., Strafgevangenis te Tjipinang, p. a. Gr. Hertoginnelaan 107, Den Haag; J. H. Kats, Kantoorhoofd b. h. Dept. v. O. & E. Havenkade 46, Scheveningen; R. F. Doe-litzsch, opz. b. h. Boschwezen, Weimarstraat 84b, Den Haag; J. Warella, Griffier 3e kl., Landraden, Bindjai c. a., Regentesseplein 24, Den Haag; O. C. v. Kuilenburg, commies red. S.S. en Tr., Regentesseplein 24, Den Haag; L. M. R. le Bruyn, commissaris 1e kl., Alg. Pol., L. v. Meerdervoort 324, Den Haag; Ir. L. S. Madarasz, ing. 2e kl. W. & B. O. W., Sneeuwbalstr. 28, Den Haag; C. A. L. Gossow, politieopz., Stadspol. te Benkoelen, Obrechtstraat 271, Den Haag; Mevr. L. W. Zondag-Ezenga, hoofdverpleegster Hospitaaldienst, Stadionplein 83 II, Amsterdam-Z. L. C. Aletrino, off. v. Gez. 1e kl. p. a. Sweelinckplein 45, Den Haag; H. Fekkes, Mulo-onderw. te Batavia, Kleverparkweg 92, Haarlem; Dr. W. Broxk, Ass.-resident Alg. Bestuursdienst, Arendstr. 12 (ing. 1-2-'32) Oosterhout (Breda); W. H. Velders, tijd. wnd. contr. 1e kl. P.T.T., Nieboerweg 274, Den Haag; L. G. Dormaar, controleur 2e kl. P.T.T., Merwedekade 220, Utrecht; Mej. J. H. W. Supit, Vio-onderwijzeres, Stationsplein 37, Den Haag.

Mutatiestaat van 13 tot 20 Januari '32

Nieuwe Leden:

F. M. van de Velde, Oegstgeest, Koninginnelaan 9. (rekent tot Afd. Leiden).
Mr. J. N. Meindersma, Groningen, Dillenburgl. 5.
A. H. D. A. van Vliet, Oud-Administrateur Koloniale Bank, Utrecht, van Brakelstraat 9.
G. A. van IJssel Smits, Hilversum, Utrechtsche Weg 49.
P. E. Albers, Deventer, Stationsplein (Handelskade 2).

Voorgesteld door:

Eigen aanmelding.
Afdelingsbestuur Groningen.
Secretaresse-Afdeling Utrecht.
Secretaris Afdeling „t Gooi”.
den heer Dr. H. H. Zeijlstra Fzn. te Deventer.

Afschrijvingen:

J. D. Fernandes, Amsterdam, Nicolaas Witsenstr. 7.
J. Bijleveld, Indol. Stud., Utrecht, Catharijnersingel 75.
E. J. Jacobs, Enschedé, Dr. Schaepmanlaan 24.
W. H. Ridderhof, Apeldoorn, Frisolaan 19.

Adresveranderingen:

C. H. M. Ch. Dieben, van: Zutphen, Stationsweg 13, naar: Amsterdam, Valeriusstraat 215. f 5.—
G. T. H. van Klaveren, Amsterdam-Z., van: Willemsparkweg 106, naar: Joh. Verhulststraat 36.
Mevrouw A. E. Mulder-Arnken, Heemstede, van: Vondelkade 1, naar: Glijperweg 117.
A. C. Noordhoek Hegt, van: Paramaribo, naar: Den Haag, Laan van Meerdervoort 483. f 5.—
K. W. F. van Langen, Den Haag, van: Groot Hertoginnelaan 172, naar: Fahrenheitstraat 694.
Ir. A. H. Wijmans, Den Haag, van: Palmboomstr. 5, naar: van Beuningerstraat 3, p. a. R. H. Wijmans.
Ir. F. C. Frumau, thans te Soerabaja, Tegalsarie 40.